

Sınıf Rehberliği Programına Dayalı Kapsamlı Gelişimsel RPD Hizmetleri Yıllık Planlaması İçin Bir Yöntem Önerisi

A Method Proposal for Annual Planning of Comprehensive Developmental RPD Services Based on The Classroom Guidance Program

Şermin KÜLAHOĞLU¹

Makale Türü²: Araştırma Makalesi

Başvuru Tarihi: 20.01.2024

Kabul Tarihi: 22.10.2024

Atıf İçin: Külahoğlu, Ş. (2024). Sınıf rehberliği programına dayalı kapsamlı gelişimsel RPD hizmetleri yıllık planlaması için bir yöntem önerisi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 8(4), 1130-1164.

ÖZ: Rehberlik ve psikolojik Danışmanlık alanında güncel olan gelişimsel yaklaşım, öğretimin başlangıcından, yükseköğretim öncesine kadar, tüm öğrencilerin gelişim dönemlerine, gelişimsel ihtiyaçlarına ve gelişimsel görevlerine uyumunu kolaylaştırmaya yönelik yaşam kariyeri eğitim programına dayanmaktadır. Bu çerçevede Türkiye’de ilk olarak 2006–2007 eğitim-öğretim yılında başlatılmış ve 2020 yılında geliştirilerek, yeniden yapılandırılmış olan “İlköğretim ve Ortaöğretim Sınıf Rehberliği Programı” yürürlükte. Sınıf rehber öğretmenlerinin yürütücülüğündeki sınıf rehberliği programının yanı sıra, okullarda, aynı amaç kapsamında, okul rehber öğretmenlerinin sorumluluğundaki okul rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri (ORPDH) programı da yer almaktadır. Gelişimsel yaklaşımın uygulamalı yönünü oluşturan bu iki programın, birbiriyle uyumlu, destekleyen ve bütünleyen nitelikte yürütülmesi önemlidir. Bu çalışma, kapsamlı gelişimsel çerçevede, ulusal sınıf rehberlik programını destekleyen ve bütünleyen bir ORPDH yıllık planlaması nasıl yapılabilir sorusunu yanıtlamak amacıyla yapılmıştır. Okul rehber öğretmenlerinin, yıllık ORPDH hizmetlerini, ulusal sınıf rehberlik programına dayalı ve onun işlevselliğini arttıracak biçimde, bütüncül ve kapsamlı bir planlama ile yapmalarına yönelik bir yöntem önerisi tanıtılmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede, yıllık ORPDH hizmetlerini, kapsamlı- gelişimsel rehberlik anlayışı temelinde, sınıf rehberlik programıyla bağlantılı biçimde planlamak için atılması gereken adımlar tanıtılmıştır.

Anahtar sözcükler: Gelişimsel rehberlik, okul rehberlik ve psikolojik danışmanlık yıllık planı, sınıf rehberlik programı

¹ Emekli Prof. Dr., skulahoglu@yahoo.fr, ORCID: 0000-0001-8349-0057

ABSTRACT: In the field of Psychological Guidance and Counseling (PGC), the current developmental approach is based on life-career education in order to facilitate the adaptation of all students to their developmental stages, developmental needs and developmental tasks, from the beginning of instruction to pre-higher education. In the developmental approach, it is important to carry out Psychological Guidance and Counseling (PGC) services in a systematic, programmed and planned manner. In this context, the applied aspect of the developmental approach is constituted by a comprehensive developmental guidance program. The nation-wide developmental guidance program was first implemented in Turkey in the 2006-2007 academic year under the name of "Primary and Secondary School Classroom Guidance Program" and was restructured and revised in 2020. The annual plan of school guidance and psychological counseling services in schools should be carried out in a way that is compatible, supportive and complementary with the classroom guidance program, the purpose of which is the same. This study has been conducted to answer the question of how to develop a comprehensive developmental PGC annual plan integrated with the national classroom guidance program. An attempt has been made to introduce a method proposal for a nation-wide, class-based guidance program and a tailored school PGC services planning. In this context, the steps to be taken to prepare a school PGC services annual plan based on the comprehensive-developmental classroom guidance program were discussed.

Keywords: Developmental guidance, school guidance and psychological counseling annual plan, classroom guidance program

GİRİŞ

1980’li yıllardan itibaren Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (RPD) alanında yer almaya başlamış olan gelişimsel yaklaşım, okuldaki tüm öğrencilere çeşitli yaşam becerileri kazandırarak, tüm yönleriyle (kişisel/sosyal, eğitsel, mesleki) gelişimini ve psikolojik sağlığını güçlendirmeye odaklı bir modeldir. Sürekli gelişim sürecindeki öğrencilerin, her gelişim döneminin gerektirdiği gelişimsel görevleri başarmaları gerektiği ve bir gelişim dönemindeki başarının, izleyen gelişim döneminin görevlerini de başarmayı kolaylaştıracağı anlayışına dayanmaktadır (Gysberg, 1997). Bu bağlamda, okul öncesinden başlayarak, ortaöğretimin sonuna kadar planlanmış ve okulun genel eğitim programı ile bütünleşmiş ardışık bir “Kapsamlı Rehberlik Programı” içeriği ile tüm öğrencilerin yaşam kariyeri gelişiminin (life career development) desteklenmesi amaçlanır (Gysbers ve Henderson, 2006). Gelişimsel rehberlik yaklaşımı, okuldaki tüm öğrenme durumlarının, öğrencinin kişisel gelişimine yönelik olduğu, okuldaki çalışmaların ve hizmetlerin, öğrenciye bu gelişim sürecinde, tüm okul ekibiyle eşlik etme hedefiyle yürütüldüğü bir gelişimsel ortam tanımlamaktadır (Yeşilyaprak, 2007).

Güncel gelişimsel RPD yaklaşımına dayanan “Kapsamlı Rehberlik Programı” modelinin uygulamalı yönünü, ulusal kapsamlı sınıf rehberlik programları oluşturmaktadır (Demirel, 2010; Terzi, 2011). Gelişimsel rehberlik anlayışı çerçevesinde, sınıf rehberliği, okulun öğretimle ilgili programının yanı sıra, belirlenen gelişim alanlarında, okuldaki tüm öğrencilerin gelişimleri ile ilgilenen ikinci bir program konumundadır (Yeşilyaprak, 2006; 2007). Öğretim programı gibi, okul öncesinden lise son sınıfa kadar, tüm sınıf düzeylerinde okuldaki tüm öğrencilerin kişilik gelişimine yönelik yeterliklerin, rehberlik saatlerinde, sınıf rehber öğretmenleri tarafından kazandırılması için, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, ulusal kapsamda hazırlanır. Tüm öğrencilerin akademik, mesleki ve kişisel-sosyal gelişimlerini güçlendirmek amacıyla yürütülecek çalışmaların yapılandırıldığı, gelişimsel dersler niteliğindedir. Bu süreçte öğrencilerin amaçlanan yeterliklere erişmeleri ve içinde buldukları gelişim düzeyinin gerektirdiği gelişimsel bilgi ve beceri donanımını kazanmaları amaçlanmaktadır (Nazlı, 2011).

Türkiye’de gelişimsel anlayışa dayanan ilk ulusal kapsamlı sınıf rehberlik programı girişimi, Millî Eğitim Bakanlığının (MEB) 2006 –2007 öğretim yılında “İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı” ile başlatılmıştır. Sınıf Rehberlik Programı, kişisel-sosyal rehberlik, eğitsel rehberlik ve mesleki rehberlik olarak sınıflandırılan üç temel gelişim alanında, okula ve çevreye uyum, eğitsel başarı, kendini kabul, kişiler arası ilişkiler, aile ve toplum, güvenli ve sağlıklı hayat ve eğitsel ve mesleki gelişim olmak üzere yedi yeterlik alanı temelinde belirlenmiştir. Önceki yıllardaki, lise düzeyiyle sınırlı uygulamaların ardından, bu kez ulusal kapsamlı bir program, okulda her sınıf düzeyindeki tüm öğrencilere çeşitli gelişimsel yeterlikler kazandıracak ayrıntılı bir düzenleme ile ve okul ders çizelgesinde rehberlik çalışmaları için ayrılan zaman diliminde uygulanmak üzere yürürlüğe konulmuştur (MEB, 2006a). Mevcut ders çizelgelerinde rehberlik uygulamaları için ilköğretimde 15 hafta, ortaöğretimde 30 haftaya yayılmış olarak, özel bir zaman diliminin ayrılmış olması, bu düzenlemenin işlevselliği açısından önemli bir yönüdür.

2020 yılı düzenlemesinde, sınıf rehberlik programı, (09/07/2020, 17 sayılı MEB- Talim Terbiye Kurulu kararı) “*Türkiye’nin eğitim politikaları, günümüz ihtiyaçları ve öğrencilerin ihtiyaçlarının birleşimini temel alarak, pozitif psikoloji, gelişimsel, yeterlik ve güç temelli güncel yaklaşımlara göre*” yeniden yapılandırılmıştır (MEB, 2020, s.2). 2006 programından farklı isimlendirilmiş olan üç gelişim alanı (Akademik gelişim, kariyer gelişimi, sosyal-duygusal gelişim) kapsamında, toplam 11 yeterlik alanı belirlenmiştir. Bu yeni programda, gelişimsel, yeterlik/güç temelli, kültürel farklılıklara duyarlı, sosyal- duygusal gelişimi ve problem çözümünü vurgulayan, çok modelli/kapsayıcı bir yaklaşım benimsenmiştir. Öğrencilerin öğretim programlarında yer alan kök değerlerin yanı sıra, milli değerler ve

21. yüzyıl yetkinliklerine uygun karakter güçlerinin de (azim ve kararlılık, öğrenme aşkı, merak, umut ve iyimserlik, nezaket, sosyal zekâ, yaşam coşkusu, cesaret, tedbirlilik, affedicilik, şükran duyma, mizah gibi) geliştirilmesi amaçlanmıştır (MEB, 2020, s.4). Program kazanımları açısından, 2006 programının listesi 240 kazanımdan oluşurken; 2020 düzenlemesinde bu sayı, okul öncesinden 12. sınıfa kadar, her sınıf düzeyinde, olumlu ifadelerle oluşturulmuş 36 kazanım olmak üzere, toplamda 468 kazanıma çıkarılmış bulunmaktadır. Tüm bu açılardan, 2020- Sınıf Rehberlik Programı, 2006 ya göre daha çok yönlü bir bakışla genişletilmiş ve geliştirilmiş nitelikte görünmektedir (Konca ve diğ., 2021). Ancak, mevcut ders çizelgelerinden kaldırılmış olan rehberlik saatlerini yeniden yürürlüğe koymamış olması, 2020 düzenlemesini, 2006'nın gerisine düşüren önemli bir eksik yönüdür.

Sonuç olarak, okul öncesinden başlayarak lise son sınıfa kadar 13 yıllık eğitim sürecinde öğrencilerin akademik ve bireysel gelişimleri ile ilgili sosyal, duygusal ve mesleki yönlerden gelişimsel yeterlikleri kazandırmayı hedefleyen sınıf rehberlik programı, gelişimsel rehberlik yaklaşımının yaşam kariyeri gelişimini destekleme amacına yönelik en önemli müdahalesi niteliğindedir (Nazlı, 2011). Öğrencilerin gelişimsel yeterlikler kazanmaları ve gelişimsel görevlerini yerine getirebilen bireyler olarak yetişmeleri yönünde, okul RPD hizmetleriyle aynı gelişimsel amaç için yürürlükte. Bu durum, MEB, İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı Kitapçığında (2006, s. 12) “*sınıf rehberlik programı, Okul Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programı değildir ama bu programın en önemli bir parçasıdır*” ifadesiyle belirtilmiştir. “Eğitim hizmetlerinin bir parçası” anlayışıyla, bir öğretim etkinliği olarak konumlandırılmış olan grup rehberliği uygulamalarıyla, öğretimden öğrencilerin kişisel gelişimi için en üst düzeyde yararlanılması amaçlanmaktadır. Başta öğretmenler olmak üzere, okulun tüm görevlilerinin rehberlik hizmetlerine etkin katılımıyla, rehberlik ilkeleri, öğretim etkinliklerine yansıtılabilmektedir

Ancak uygulamada sınıf rehberlik programının hayata geçirilmesinde zorluklar olduğu bilinmektedir. Karataş ve Polat (2013) çalışmalarında, okullarda rehberlik hizmetlerinin sınıf mevcutlarının fazla olması, bazı fiziki imkânsızlıklar, zaman sıkıntısı gibi etkenlerin yanı sıra, iş birliğinin gereken düzeyde olmaması nedeniyle, tam olarak yerine getirilmediğe dikkat çekilmiştir. Öğretmenler, bu görev için yeterli motivasyona ve yetkinlik algısına sahip görünmemektedirler (Kayıkçı, 2020; Koçak Bıçak ve diğ. 2019). Alan yazın incelemeleri, Türkiye’de okul rehberlik programlarının içeriğinde, hazırlanmasında (Akpınar ve Bengisoy, 2017) ve uygulanmasında (Özyürek ve Yiğit, 2022; Koçak-Bıçak ve Ottekin-Demirbolat, 2019; Parmaksız ve Gök, 2018) iş birliği eksikliğini ortaya koymaktadır. Apaydın ve Çakır’ın (2017) çalışmasında okul yöneticileri, RPD hizmetlerinin etkili bir biçimde yürütülmesine engel olarak algıladıkları durumlar olarak, “Rehber öğretmenlerin sınıf rehber öğretmenlerine yeterli desteği sağlamaması” ikinci sırada; “Rehber öğretmenlerin işlerini sınıf rehber öğretmenlerine yüklemeye eğiliminde olmaları” 7. sırada belirtmişlerdir. Kılıç-Özmen ve Kabapınar’ın (2019), ilkokulda çalışan sınıf öğretmenlerinin ve okul psikolojik danışmanlarının birbirlerini nasıl algıladıklarını araştıran çalışmasında, okul psikolojik danışmanları, sınıf öğretmenleriyle ilgili genelde olumsuz bir algıya sahip olduklarını belirtmişler ve sınıf öğretmenlerinin de onları aynı şekilde olumsuz algıladıkları düşüncesinde olduklarını ifade etmişlerdir. Oysa aynı araştırmada, sınıf öğretmenlerinin, okul psikolojik danışmanlarıyla ilgili genelde olumlu algıda oldukları görülmüştür. Sınıf öğretmenleri ile psikolojik danışmanlar arasındaki iletişim ve işbirliği eksikliği ve görev tanımlarının net olmaması (Güven, 2009; Tuzgöl-Dost ve Keklik, 2012) önemli bir sorundur. Yaklaşım olarak her ikisi de okulun tüm öğrencilerine gelişimsel yeterliklerin kazandırılmasını amaçlayan bu iki çalışma, birbirini destekleyen bir bütünlük içinde işbirliğiyle yürütülmelidir. Bu iki program arasında işbirliği ile bütünlük oluşturulması, sınıf rehberlik programının daha etkin düzeyde yürütülmesini sağlayabilir (Kaya ve Çivitçi, 2004). Okul rehberlik hizmetlerinin yalnızca sorunlara yönelik bir çalışma alanı olarak

görülmesini de engelleyerek, etkinliğini arttırabilir (Özay Köse, 2023; Çivicioğlu, 2016; Sağlam ve Topçu, 2015).

MEB-2020, RPD hizmetleri yönetmeliğinde sınıf rehberlik planı “*Sınıf rehber öğretmeni tarafından her eğitim öğretim yılı için okul rehberlik ve psikolojik danışma programı ile sınıfın rehberlik ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlanan, sınıf rehberlik programı çerçevesinde uygulanacak rehberlik etkinliklerini ve yürütülecek faaliyetleri içeren planıdır*”, cümlesiyle tanımlanmaktadır (Tanımlar Madde 3 – s). Ayrıca, okul rehberlik ve psikolojik danışma çalışmalarının bir bölümünü sınıf rehberlik programının kazanımlarını temel alan grup rehberlik etkinlikleri oluşturmaktadır (Avcı ve Nazlı, 2006). O hâlde, Online/çevrimiçi rehberlik sitelerinde Rehberlik sitelerinde rastlanan şu türden bazı diyalogların aşılması gerekmektedir.

Soru: “*Okul RPD programı ile sınıf rehberlik programı arasında ortak olması gereken şeyler nelerdir*”

Yanıt: “*Rehberlik hizmetleri yürütme komisyon toplantısında sınıf rehber öğretmenlerinin de yer alması ve bazı rehberlik saatlerine okul psikolojik danışmanının girmesi zorunluğu dışında aralarında hiçbir ortak yön yoktur.*”³

Yukarıda belirtilen alan yazım sonuçlarında da görüldüğü gibi, okul psikolojik danışmanlarının, psikolojik danışma hizmetleri ile sınıf rehberliğini ayrılmaz bir bütün olarak görmedikleri anlaşılmaktadır. Okul danışmanlarının temel işlevinin psikolojik danışma olduğu düşünülmekte; bilgi vermeye ve grup rehberliğine dayalı öğretim hizmetleri olarak bakılan sınıf rehberliğinin, öğretmen ve yöneticilerce yürütülebileceğine inanılmaktadır. Sınıf rehberliğinde birincil görevin öğretmene ait olduğuna odaklanılarak, sınıf rehberliğinin plânlanmasında, yürütülmesinde ve eşgüdümün sağlanmasında, öğretmen ve yöneticilerle birlikte çalışma sorumluluğu göz ardı edilmektedir. Oysa özel bir biçimde yetiştirilmemiş oldukları bir alanda hizmet vermek zorunda bırakılmış olan öğretmenler, bilgi eksikliği nedeniyle kendilerine göre yanlış bir rehberlik uygulaması yapabilmekte, zaman azlığı gerekçesiyle çalışmaları angarya olarak algılamakta, biçimsel olarak geçiştirmeye çalışabilmekte ve sonuç olarak sınıf rehberliği çalışmaları yürütülmektedir. Ayrıca, 2012 yılında 4+4+4 eğitim sistemine geçilmesinden sonra, 2013 yılında rehberlik saatlerinin haftalık ders çizelgesinden kaldırılmış olması, sınıf rehberlik programının uygulanmasına en önemli engeli oluşturmuştur (Karaman, 2021; TTKB, 2021a; 2021b). 2020 yılında yeniden düzenlemeyle çok geliştirilmiş olmasına karşın, sınıf rehberliğinin uygulanabileceği rehberlik saatlerinin ders çizelgelerine yeniden yerleştirilmemiş olması, sınıf rehberlik programını işlevsiz hâle getiren birincil sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Sonuçta, tüm bu nedenlerle, gereğince gerçekleştirilemeyen (Durmuş, 2012) sınıf rehberliğinin, bu zorlukları aşması ve etkin hâle getirilmesi için okul rehberlik hizmetleri programının desteğine ihtiyacı vardır.

Sınıf rehberliği, eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak düzenlenmiş olsa da, kendine özgü özellikleri olan, rehberlik ve psikolojik danışmanlık kapsamında bir hizmet alanıdır. RPD çalışma kollarının hiçbirinin, diğerlerinden bağımsız olmadığı (Kuzgun, 2009; Yeşilyaprak, 2006; 2007); sınıf rehberlik programında yer alan hiçbir kazanımın, hafta/saat çalışması sınırlarında düşünülmemesi (Konca ve diğ. 2021.); okul RPD programının, hem sınıf rehberliği programını hem de sınıf rehberliğine destek çalışmalarını kapsaması gerektiği (Erkan, 2018) alan uzmanları tarafından savunulmaktadır. 20 Mart 2019'da Ankara Başkent Öğretmenevinde yapılan "Rehberlik Hizmetlerinin Değerlendirilmesi Çalıştayının Okul Rehberlik Hizmetlerinin Niteliğini Arttırmaya Yönelik Önerileri arasında “Tüm eğitim

³ Terapötik Akademi sitesi: <https://terapotikakademi.com/psikolojik-danismanlar-icin/>

kademeleri için okul rehberlik programı ile bütünleşik bir sınıf rehberlik programının da olması” gerektiği kayda geçmiş bulunmaktadır (<http://www.dergiRPD.com/okul-RPD-hizmetlerinin-degerlendirilmesi-calistayi>). Okul RPD hizmetleri planlaması, sınıf rehberlik programı kazanımlarına yönelik olarak ve onu bütünleyici biçimde yapılandırılabilir (Akbaş ve Çam, 2003; Özyürek ve diğ. 2015). Bunun için okul RPD hizmetlerinin, sınıf rehberlik çalışmalarıyla uyumlu ve pekiştiren, bir planlama ile hazırlanmış olması beklenir. Alanın uzmanı olan okul psikolojik danışmanları, kendilerini sınıf rehberlik hizmetlerinin dışında tutmamaları, sınıf rehberlik etkinliklerinden yararlanarak kendi okullarına uygun sistemli bir program hazırlamaları önemlidir (Arıcıoğlu ve Tagay, 2008).

Buradan hareketle, bu çalışmada, okul psikolojik danışmanlarının, kapsamlı gelişimsel RPD programı anlayışı çerçevesinde, ulusal sınıf rehberlik programıyla bütünlük gösteren bir ORPDH yıllık planlaması yapma bilgi ve becerisi kazanmalarına yardımcı olmak amacındaki bir yöntem tanıtılmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede, kapsamlı- gelişimsel rehberlik anlayışı temelinde, sınıf rehberlik programıyla bağlantılı ve onu harekete geçiren bir ORPDH yıllık planlaması yapmak için atılması gereken adımların belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada yanıtı aranan soru şöyle ifade edilebilir: ulusal kapsamlı sınıf rehberlik programı ile okul öğrencilerinin özgün rehberlik ihtiyaçları arasında en uyumlu bütünlüğü ve birlikte işleyişi sağlayan bir yıllık OPDRH planlaması için nasıl bir yöntem geliştirilebilir? Bu soruyu yanıtlamak için şu üç alanın birbirine uyumlu biçimde nasıl düzenlenebileceği incelenecektir.

- Sınıf rehberlik programında belirlenmiş olan yeterlik ve kazanımlar,
- Okul öğrencilerinin rehberlik ihtiyaçları ve
- Okul psikolojik danışmanından beklenen görevler (MEB-RPD hizmetleri sunum sistemi).

Bu üç alanı bütünleştiren, yani, okul psikolojik danışmanının, sınıf rehberlik programını işleyişe sokan ve her iki programı görev bütünlüğü içine alan bir okul kapsamlı rehberlik hizmetleri yıllık planlaması geliştirmesi için yöntem önerilmeye çalışılacaktır. Okul psikolojik danışmanına, sınıf rehberlik programına dayandırdığı, okuluna özgü bir kapsamlı gelişimsel rehberlik hizmetleri çerçevesinde, bütünleyici ve işbirlikli bir yıllık planlama yapabilmesi yönünde bir yöntem önerisiyle katkı sağlanabileceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu çalışma, nitel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmeye yönelik bir nitel araştırma yöntemi olan doküman (belge) analizi yapılmıştır (Wach, 2013). Sınıf rehberlik programıyla uyumlu bir kapsamlı gelişimsel ORPDH yıllık planı geliştirme amacı çerçevesinde, şu iki kurumsal doküman incelemesi amaçlanmıştır.

1. MEB.2020-Sınıf Rehberlik programı⁴

2. MEB tarafından, psikolojik danışma hizmetlerinin standart çerçevesini belirten, Sunum Sistemi Listesi (www.orgm.meb.gov.tr, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri sekmesi, EK-1 MEB Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Sunum Sistemi)

Ulusal sınıf rehberlik programına dayandırılmış bir ORPDH yıllık planlama yöntemi geliştirmeyi amaçlayan çalışmanın ilk adımı olarak, odak konusunu oluşturan MEB.2020-Sınıf Rehberlik programı hakkında okuma (ayrıntılı inceleme) ve yorumlama çalışması yapılmıştır. Bu dokümanın tematik analizi, programın kazanımları üzerinden yürütülmüştür. Program kazanımları, yeterlik alanları, sınıf düzeyleri

⁴https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_07/17143025_SINIF_REHBERLYK_PROGRAMI_2020.pdf

ve yıllık takvimdeki dağılımları açısından incelenmiş, yorumlanmış ve “haftalık okul kapsamlı ortak temalar” ölçütü çerçevesinde, okul kapsamlı rehberlik hizmetleriyle birlikte yürütülmeye uygun bir planlama için yeniden düzenlenmeye çalışılmıştır (Corbin & Strauss, 2008). “Haftalık ortak temalar” ölçütüne göre düzenlenmiş olan MEB.2020-Sınıf Rehberlik programına, okul psikolojik danışmanından beklenen görevleri belirten MEB. Sunum Sistemi listesindeki grup çalışmaları, “haftalık temalarla uyumluluk” ölçütüne göre eklenmiştir.

Bu çalışmada, okul psikolojik danışmanlarının, kapsamlı gelişimsel RPD programı anlayışına uygun olarak, ulusal sınıf rehberlik programıyla bütünlük gösteren bir ORPDH yıllık planlamasının yöntemini tanıtmaya ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Bu çalışmada tanıtılan yöntem hakkında, okul psikolojik danışmanlarının değerlendirmelerine yönelik analizin, bir sonraki aşamada, ayrı bir çalışma ile yapılabileceği düşünülmüştür.

BULGULAR

Bu başlık altında, Okul ORPDH planlamasının dayandırılacağı Sınıf Rehberlik programını inceleme, bu programı okulun rehberlik ihtiyaçları ile uyumlama ve ORPDH Hizmetleri ile bütünleştirilme çalışmalarına ilişkin sonuçlar açıklanmıştır.

1. Okul RPD Planlamasının Dayandırılacağı Sınıf Rehberlik Programının İncelenmesi

Bu çalışma kapsamında sunulan yöntemde, rehberlik hizmetleri yıllık planlamasının sınıf rehberlik programına dayandırılması gereğinden hareketle, öncelikle sınıf rehberlik programına hâkim olunması gerekmektedir. MEB.2020-Sınıf Rehberlik programının kazanımları, yeterlik alanları, sınıf düzeyleri ve yıllık takvimdeki dağılımları açısından iyi incelenip kavranmış olarak ele alınması önemlidir. Ayrıca, rehberlik hizmetleri yıllık planlamasını sağlam bir temele dayandırmak açısından, sınıf rehberlik programındaki eksiklik ve aksaklıkların görülüp düzeltilmesinde yarar vardır. Bu bağlamda, çalışma kapsamında sınıf rehberlik programındaki kazanımların dağılımını toplu olarak görmeyi sağlayan bir tablo düzenlemekle işe başlanmıştır.

Tablo 1. 2020- Sınıf Rehberlik Programı Kazanımlarının Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı

Gelişim A.	Yeterlik Alanı	Sınıf Düzeyleri											
		1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Akademik Gelişim	Okula ve Çevreye Uyum	5	2	1	3	8	-	1	2	5	-	-	2
	Eğitsel Planlama/Başarı	4	-	4	3	2	3	6	5	2	3	5	4
	Akademik Anlayış/Soruml.	-	5	4	2	1	4	4	3	2	3	2	4
	Kariyer Farkındalığı	3	4	5	4	4	4	4	3	4	1	3	2
Kariyer Gelişimi	Kariyer Hazırlığı	-	-	-	1	-	3	1	2	2	6	2	1
	Kariyer Planlama	-	-	-	-	1	-	-	4	2	2	1	6
Duygusal Gelişim	Kişisel Güvenliğini Sağlama	6	3	3	6	1	3	3	3	4	3	2	1
	Benlik Farkındalığı	2	4	4	4	4	5	5	4	5	3	8	4
	Kişilerarası Beceriler	5	6	5	4	9	3	5	2	4	6	7	4

Duyguları Anlama/Yönetme	3	3	3	2	2	5	1	1	1	-	-	3
Karar Verme	2	1	2	2	2	3	3	1	-	3	3	1
Tüm Alanlar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Toplam 388*	31	29	32	32	35	34	34	31	32	31	34	33

(*) Tabloda okul öncesi kazanımlarına yer verilmemiştir.

MEB.2020-Sınıf Rehberliği yıllık planlamasındaki kazanımların sınıflar arasındaki dağılımında şu noktalar dikkat çekmektedir:

- Her sınıf düzeyindeki kazanım sayısının farklı olduğu görülmektedir. En çok sayıda kazanım, 5. sınıfa verilmiştir. Kazanım sayısı en düşük olan sınıf düzeyi ise 2. sınıflardır.
- Çok sayıda (toplam 79) kazanım 2 veya 3 kez farklı sınıf düzeylerinde tekrar edilmiştir.

Birkaç örnek:

Okula hazırlıklı gelme ile akademik gelişimi arasında bağ kurar. (3.Sınıf, 6.Sınıf,12.Sınıf)

Akademik çalışmalarını zamanında bitirmede kararlı olur. (4.Sınıf,7.sınıf,12.Sınıf) Takım çalışmalarının kişisel gelişimine etkilerini fark eder. (3.Sınıf, 6.Sınıf,10.Sınıf)

- Kazanımların sınıf düzeylerine göre dağılımları, sayılarındaki farklılık ve tekrarların gelişimsel açıdan gerekçesi/dayanağı üzerine şu sorular akla takılmaktadır:

- Eğitsel Başarı yeterlik alanında, 1. sınıfta 4 kazanıma birden yer verilip, ikinci sınıfta hiç kazanım konmamış, üçüncü sınıfa yeniden dört kazanım yerleştirilmiş olmasının, işlevsellik açısından bir gerekçesi var mıdır?

- Kariyer hazırlığı kazanımlarının 4. Sınıftan başlatıldıktan sonra 5 sınıfın boş bırakılması ve 6. sınıfa üç kazanım yerleştirilmiş olmasının gerekçesi nedir? Aynı şekilde, kariyer planlama yeterlik alanındaki kazanımlara 5 sınıftan itibaren yer vermeye başlandığı hâlde 6 ve 7 sınıf düzeylerinde bu konuda hiç kazanım bulunmaması nasıl açıklanabilir?

- Duyguları Anlama/Yönetme yeterlik alanında, 10 ve 11. Sınıflarda boşluk bırakılmasının gerekçesi ne olabilir?

- Karar verme yeterlik alanına ilişkin kazanımlarda da yalnızca 9. Sınıfın boş bırakılmış olması hangi gerekçeye dayanmaktadır?

MEB.2020- Sınıf Rehberlik program kitapçığında bu soruların yanıtları bulunmamaktadır.

- MEB.2020- Sınıf Rehberlik programındaki kazanımların dağılımında dikkat çeken bir diğer önemli nokta, uygulamanın, farklı sınıf düzeyleri arasında konu birliği olacak biçimde düzenlenmemiş olmasıdır. Sınıf rehberlik program kitapçığında her sınıf düzeyi için ayrı tablolarda verilmiş olan kazanımlar, sınıf düzeylerini bir arada gösteren bir tabloda bir araya getirildiğinde; aynı hafta içinde, her sınıf düzeyinde çok farklı yeterlik alanlarına ait ve çok farklı kazanımların ele alındığı görülmektedir. Örnek olarak, programı kitapçığındaki ilkokulun (1-4 sınıflar), belli bir zaman dilimindeki (11-15 haftalar) kazanımları (ss. 25-42) ele alınmış ve onları bir arada gösteren aşağıdaki gibi bir tablo oluşturulmuştur. Bu sınırlı örnekte bile, aynı zaman

diliminde birbirine uyumlu kazanımların yer alması beklenirken; her sınıf düzeyinde, farklı yeterlik alanlarından ve aralarında bir konu yakınlığı bulunmayan kazanımların yerleştirildiği dikkat çekmektedir.

Tablo 2. İlkokul (1-4 Sınıflar) MEB Sınıf Rehberlik Planında 11-15 Hafta Kazanımları İşleniş Sırası

Hafta	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf
11	*YA: Benlik Farkındalığı **K: Fiziksel özelliklerini söyler.	Kişiler arası Beceriler Grup çalışmalarında katılımcıları dinler	Kariyer Farkındalığı Okul içinde ve dışında katıldığı etkinliklerde yapabildiklerini fark eder.	Kişisel Sağlama Güvenliğini Bilişim teknolojileri kullanımında kendini yönetir.
12	Kişilerarası Beceriler Bireylerin birbirinden fiziksel açıdan farklılığının doğal olduğunu bilir.	Kişiler arası Beceriler Bireylerin birbirinden fiziksel ve kişilik özellikleri açısından farklılığının doğal olduğunu bilir	Akademik Anlayış ve Sorumluluk Okul içindeki ve dışındaki eğitsel ve sosyal etkinliklere katılmanın gelişimine katkılarını değerlendirir.	Akademik Anlayış ve Sorumluluk Akademik sorumlulukları ertelemenin sonuçlarını fark eder.
13	Kariyer Farkındalığı Yakın çevresindeki kişilerin mesleklerini tanır.		Kişiler arası Beceriler Bireysel farklılıkları kabul eder.	Kişiler arası Beceriler Bir davranış sergilemeden önce mevcut seçenekleri göz önünde bulundurur.
14	Duyguları Anlama ve Yönetme Yaşadığı duyguları fark eder.	Kişisel Güvenliğini Sağlama Kişisel güvenliği için kişisel alanların gerekliliğini fark eder		Kariyer Farkındalığı Hoşlandığı etkinliklerle mesleklerin özelliklerini ilişkilendirir.
15	Duyguları Anlama ve Yönetme Duyguların uygun olan ve olmayan ifade biçimlerini ayırt eder.	Kariyer Farkındalığı Okul içinde ve dışında yapmaktan hoşlandığı etkinlikleri fark eder.	Kariyer Farkındalığı Çalışma ve üretmenin kendisi için önemini fark eder.	
16				Benlik Farkındalığı Toplumsal rol ve sorumlulukların önemini savunur

*YA: Yeterlik Alanı **K: Kazanım

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, MEB.2020- Sınıf Rehberlik programı kitapçığında önerilen plana göre, özellikle bazı haftalarda, kazanımların her biri farklı bir yeterlik alanına aittir ve birbirleriyle ilişkisiz konular üzerinedir. Örneğin 11. Haftada 1. sınıflarda Benlik Farkındalığı, 2. sınıflarda Kişiler arası Beceriler, 3. sınıflarda Kariyer Farkındalığı, 4. sınıflarda Kişisel Güvenliğini Sağlama gibi farklı yeterlik alanlarından, farklı konularda kazanımların işlenmesi öngörülmüştür. Böyle bir planlama, okul psikolojik danışmanını, her sınıf düzeyindeki farklı konularla ilgilenmesini gerektiren kazanımlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Her sınıf düzeyinde çoğu zaman birbirinden farklı yeterlik alanlarına ait çok farklı konularda kazanımlar üzerinde çalışılıyor olması, bu çalışmalar sınıf rehber öğretmenleri tarafından yürütülüyor olsa da, okul psikolojik danışmanının bu günlük çalışmalara destek vermesini ve dolayısıyla sınıf rehber öğretmeniyle işbirliğini zorlaştırabilir. Örneğin, sınıf rehber öğretmenlerine yapacağı müşavirlikte, her sınıf düzeyinde farklı bir konuya odaklanmak zorunda kalması yüzünden, dikkati ve

enerjisi bölünecektir. Bunun yanı sıra, kendi yapacağı okul RPD hizmetleri de farklı bir konuda ise, işi daha da zor olacaktır. Örneğin, 11. haftada her sınıf düzeyinde işlenen farklı konularda öğretmene müşavirlik yaparken, bir de “salgın hastalık” konulu Psiko-sosyal Destek (PSD) Programı kapsamında psikolojik danışma grubu çalışması ve velilere “Aile İçi İletişim” semineri vermek durumunda kalması, farklı konular arasında bölünme ve dağınıklık yaşamasına yol açabilecek ve yükünü ağırlaştıracaktır. Oysa belli bir haftada, farklı sınıf düzeylerinde işlenen kazanımların, aynı yeterlik alanından olması ve aralarında bir konu yakınlığı bulunması, sınıf rehber öğretmenleri arasında işbirliğini güçlendirdiği gibi, okul psikolojik danışmanının da, bu ortak konuya uyan okul rehberlik hizmetleriyle destek vermesini kolaylaştırabilir.

Bu çalışmada önerilen modelin odak noktası budur. Okulun tüm öğrencilerinin gelişimine yönelik kapsamlı-gelişimsel bir okul RPD hizmetleri planlanması için aynı zaman dilimi içindeki sınıf rehberlik konularının birbirleriyle, ayrıca okul RPD hizmetlerinin de sınıf rehberlik çalışmaları ile konu birliği içinde olması temelinden hareket edilmektedir. Bunun için, MEB.2020- Sınıf Rehberlik planlamasındaki, aynı konuda, fakat farklı haftalara ve sınıflara yerleştirilmiş olan kazanımları bir araya getiren bir düzenleme yapılabileceği düşünülmüştür. Böylece öncelikle, tüm sınıf düzeylerinde, aynı zaman diliminde, aynı konudaki kazanımların işlenmesi sağlanabilir. Bunun yanı sıra, (ORPDH yıllık planlaması da bu ortak sınıf rehberlik temasını destekler nitelikte düzenlenerek, okuldaki tüm RPD çalışmalarının, aynı konu etrafında etkileşim hâlinde çalıştığı bir ortam oluşturulabilir. Böylece, sınıf rehberliğini ve okul RPD hizmetlerini, okul kapsamlı çalışmalar hâlinde bütünleştiren bir yaklaşım sağlanmış olacaktır.

2. Sınıf Rehberlik Programının Okul Öğrencilerinin Rehberlik İhtiyaçlarına Uyarlanması

2.1. Okulun Rehberlik İhtiyaçlarına Karşılık Gelen Sınıf Rehberlik Kazanımlarının Belirlenmesi

MEB.2020- Sınıf Rehberlik program kitapçığında, her sınıf düzeyi için ayrı tablolarla verilmiş olan tüm kazanımların bir arada görülmesini sağlayacak bir kazanım listesi oluşturmakla işe başlanır. Böylece, okul psikolojik danışmanı, görev yaptığı okul düzeyine ilişkin olarak, sınıf rehberlik programının belirlediği kazanımları bir arada görmesini sağlayan bir kazanımlar listesine sahip olacaktır (Bknz: Ekler). Okul psikolojik danışmanı, bu liste aracılığıyla, sınıf rehberlik programında belirtilmiş olan kazanımlar arasından okul öğrencilerinin ihtiyaçlarına uygun olanları belirleyebilir. Sınıf rehberliği ile bütünleşik ve okul öğrencilerinin rehberlik ihtiyaçlarına uygun bir yıllık ORPDH hizmetleri planlamasında yer vereceği kazanımları belirlemek için bu listeyi bir sorgulama aracı olarak kullanabilir. Oluşturduğu kazanımlar listesindeki her bir kazanım cümlesini ihtiyaç ifadesine dönüştürerek, okulunun rehberlik ihtiyaçlarını belirleme listesi oluşturabilir. Örneğin, “Okulun bölümlerini ve okulda çalışan personeli tanı” şeklindeki kazanım cümlesinin, “Okulun bölümlerini ve okulda çalışan personeli tanımak istiyorum” ifadesiyle yer aldığı bir rehberlik ihtiyaçları sorgulama listesi oluşturulabilir. Bu sorgulamayla veya RİBA değerlendirmesi yoluyla elde edilen sonuçlara göre sınıf rehberlik programında önerilen ulusal kapsamlı kazanımlar arasından, okulunun yıllık ORPDH planında yer verilecek olanlar ortaya çıkacaktır. Bu çalışmada önerilen yönteme göre, ORPDH hizmetleri yıllık planlamasında, Sınıf Rehberlik programındaki tüm kazanımlar değil, okulun gerçekliği yani, okul öğrencilerinin ihtiyaçlarına karşılık gelen kazanımlar planlamaya alınır. Bu çerçevede, okul psikolojik danışmanının, okulun belirlenmiş olan RİBA sonuçlarına göre, Sınıf Rehberlik programının kazanımları arasından, ORPDH planında yer verilecek olanları belirleme ve bu kazanımları ortak temalar çerçevesinde bir araya getirme çalışmalarını, okul rehberlik hizmetleri yürütme kurulu ile birlikte yapması önerilir.

2.2. Okulun Rehberlik İhtiyaçlarına Karşılık Gelen Sınıf Rehberlik Kazanımlarının Konularına ve Sınıf Düzeylerine Göre Düzenlenmesi

MEB 2020- Sınıf rehberlik programında yer alan her bir yeterlik alanı içinde, birbirinden farklı, çeşitli konuların yer aldığı görülmektedir. Yani, belli bir yeterlik alanı içinde birçok alt konu bulunmaktadır. Örneğin, Kişiler Arası Beceriler yeterlik alanı içinde, hak ve sorumluluklar, ekip çalışması, iletişim, arkadaşlık gibi farklı kazanım konuları ayırt edilebilir. Bu çalışmada önerilen yöntem çerçevesinde, sınıf rehberliği ve okul rehberlik hizmetlerinin, okulun tümünü içine alan haftalık ortak konular etrafında bütünleştirilmesi amaçlandığı için bu ortak çalışma konularının belirlenmesi önemlidir. Bu bağlamda, 2020 MEB-Sınıf rehberlik programı kitapçığında öngörülen işlem haftası ve sınıf düzeyine ve hatta gerekirse, ait olduğu yeterlik alanına da bağlı olmadan, aynı konudaki kazanımları bir araya getirerek, aynı zaman diliminde tüm sınıflarda ve okul kapsamında işlenecek, ortak çalışma temalarının oluşturulması gerekmektedir. Bunun için öncelikle, her bir yeterlik alanı içindeki, aynı tema etrafında bir araya gelebilecek kazanımlar belirlenir ve bu ortak temalara göre dörtlü gruplar (her sınıf düzeyi için bir kazanım olmak üzere) hâlinde düzenlenmeye çalışılır. Böylece, tüm sınıf düzeylerinde aynı haftada, ortak bir konu etrafında işlenecek kazanım grupları elde edilir.

Bu düzenleme, Kişiler Arası Beceriler yeterlik alanı örneği üzerinden, aşağıda açıklanmaya çalışılmıştır. Aşağıdaki tabloda, Kişiler Arası Beceriler yeterlik alanında, aynı konuya ilişkin kazanımları bir araya getirme işlemi sonucunda, ortak temalarına göre adlandırılan, beş ayrı kazanım grubu ortaya çıkarılmıştır. Bu örnek işlemi yansıtan tabloda, sınıf rehberlik programında çok farklı haftalarda işlenmesi önerilen aynı konudaki kazanımların bir araya getirilip, gelişimsel akışa göre farklı sınıf düzeylerine yerleştirilerek, belirli bir ortak zaman diliminde, okul kapsamında işlenen haftalık tema olarak ele alınmak üzere düzenlenmesine ilişkin sonuçlar görülmektedir.

Tablo 3. *Kişiler Arası Beceriler Yeterlik Alanı Kazanımlarının Konularına Göre Bir Araya Getirilmesiyle Oluşturulan Ortak Tema Haftaları (İlkokul 1.- 4. Sınıflar)*

RPD HAFTALARI	Sr- Uyg. Haftası	Yeni Uyg. Haftası	Sr-Sınıf Düzeyi	Yeni Sınıf Düzeyi
HAK ve SORUMLULUKLAR Haftası				
Yaşadığı çevreyi korur.	29	Belli bir ortak hafta	1	1
Her çocuğun hak ve sorumluluklarının olduğunu bilir	10		1	2
Adil olmayı güçlendirmek için “hak savunuculuğu” yapar.	9-10		4	3
Birlikte çalışarak üretmenin topluma katkıda bulunacağını fark eder	33		4	4
TAKIM ÇALIŞMASI Haftası				
Takım çalışmalarının kişisel gelişimine etkilerini fark eder.	11	Belli bir ortak hafta	2	1
Grup çalışmalarında katılımcıları dinler.	10		3	2
Grup çalışmalarında farklı roller üstlenir.	33		3	3
Grup çalışmalarında liderlik becerileri gösterir.	34		3	4
BİREYSEL FARKLAR Haftası				
Sınıfta söz isteyerek düşüncelerini ifade etmeye istekli olur.	8	Belli bir ortak hafta	2	1
Bireylerin birbirinden fiziksel açıdan farklılığının doğal olduğunu bilir.	12		1	2
Bireylerin birbirinden fiziksel ve kişilik özellikleri açısından farklılığının doğal olduğunu bilir.	12-13		2	3

Bireysel farklılıkları kabul eder	13-14		3	4
İLETİŞİM BECERİLERİ Haftası				
İletişimde dinleme ve konuşma becerisini etkili bir şekilde kullanır.	20	Belli bir ortak hafta	1	1
Sosyal ilişkilerinde nezaket ifadeleri kullanır.	6		2	2
Hata yaptığında telafi etme yollarını kullanır.	18		2	3
İletişim sürecinde işittiklerini kendi kelimeleriyle ifade eder.	21		4	4
Konu: ARKADAŞLIK Haftası				
Oyun ve etkinliklerin amacının eğlenmek olduğunu fark eder	30	Belli bir ortak hafta	1	1
Arkadaşlarının olumlu özelliklerini takdir eder.	10		2	2
Arkadaşlık ilişkilerinde yaşadığı sorunları yapıcı yollarla çözer.	17-18		3	3
Arkadaşlık ilişkilerinin hayatının farklı alanlarına katkılarını fark eder.	22		4	4

Bu çalışmada önerilen yönteme göre, MEB.2020-Ulusal Sınıf Rehberlik programındaki kazanımları ortak konular çerçevesinde bir araya getirme işlemini gösterecek şekilde düzenlenmiş olan yukarıdaki tabloda, sınıf rehberlik planlamasında, aynı konuyla ilgili kazanımların, farklı sınıf düzeylerinde, birbirinden çok farklı haftalara yerleştirilmiş olduğu görülmektedir. Örneğin, bu çalışmanın yöntemiyle, “Arkadaşlık” haftası temasıyla bir araya getirilmiş olan kazanımlardan 3. sınıftaki “*Arkadaşlık ilişkilerinde yaşadığı sorunları yapıcı yollarla çözer*” kazanımının, sınıf rehberlik planlamasında 17-18. haftalarda; 4. Sınıftaki “*Arkadaşlık ilişkilerinin hayatının farklı alanlarına katkılarını fark eder*” kazanımının ise, 22. haftada işlenmesi önerilmiştir. Öte yandan “Takım Çalışması” haftasında bir araya getirilmiş olan üç kazanımın da sınıf rehberlik planlamasında 3. sınıfa yerleştirilmiş olduğu ve bunlardan ilkinin 10 haftada, diğer ikisi ise araya giren başka kazanım çalışmalarından çok sonra, 33-34. Haftalarda işlenecek şekilde düzenlendiği görülmektedir. Bu kazanımların, farklı sınıf düzeylerinde aynı hafta içinde işlenecek şekildeki düzenlenmesi, tabloda gösterilmiştir. Sınıf Rehberliği planlamasında, bu çalışmada önerilen yöntemle uyumlu olan planlama da bulunmaktadır. Örneğin, “Bireysel Farklar” konu haftasında birleştirilmiş olan olan kazanımlardan üçü, sınıf rehberlik planlamasında da, aynı haftalara yerleştirilmiştir.

MEB.2020-Sınıf rehberlik programı metninde, bu farklı düzenlemelerin MEB müfredatları açısından gerekçesi ve işlevselliğine ilişkin herhangi bir açıklama bulunmamaktadır. Bu durumda, MEB.2020 Sınıf Rehberlik planlamasında ender olarak aynı haftada bir araya gelmiş olan kazanımlar gibi, aynı zaman diliminde, tüm sınıflarda aynı konudaki kazanımların işlenmesini sağlayacak şekilde, ortak temalı kazanım grupları düzenlemesi yapılabileceği düşünülmüştür.

Yukarıdaki tablodaki, Kişiler Arası Beceriler yeterlik alanı örneğinde görüldüğü gibi, kazanımların ortak konularına göre gruplanması sonucunda ortaya çıkmış olan beş grubun her birinde yer alan dört kazanım, sınıf rehberlik programında yerleştirildikleri sınıf düzeylerine bağlı kalınmadan, birbirini destekler nitelikte ve ardışık bir sıraya göre, farklı sınıf düzeyleri arasında dağıtılmıştır. “Hak ve Sorumluluklar” Haftası üzerinden açıklanacak olursa; ikisi birinci, diğer ikisi ise 4. sınıfa ait görünen kazanımlar, yeni planlamada 1-4. Sınıflar arasında dağıtılmıştır. Aynı düzenleme, diğer gruplarda da yapılmıştır. Bireysel Farklar konu haftasında, “*Sınıfta söz isteyerek düşüncelerini ifade etmeye istekli olur*” kazanımının, sınıf rehberlik planlamasında, 2. sınıflarda işlenmesi öngörülmüşken, örnek düzenlemede bu konunun işleneceği ortak haftada 1. sınıfa yerleştirilmiş, diğer üç kazanım, 2-4. sınıflar arasında dağıtılmıştır. Diğer haftalara da aynı işlem uygulanmıştır. Kazanımların sınıflar arası dağılımında, gelişim düzeyine ve duyuşsal taksonomiye uygunluğunun dikkate alınması önemlidir.

Ortak temalı kazanım grupları oluşturmak için yer değişiklikleri işleminde, şöyle sıkıntılar ortaya çıkabilir:

- Yukarıdaki düzenlemede, örneğin, Arkadaşlık konulu grupta, “*Oyun ve etkinliklerin amacının eğlenmek olduğunu fark eder*” kazanımının diğerlerinden biraz ayrı düştüğü dikkat çekiyor olabilir. Aynı şekilde Bireysel Farklar haftasında, “*Sınıfta söz isteyerek düşüncelerini ifade etmeye istekli olur.*” kazanımı da diğer üçüyle çok uyumlu görünmeyebilir. Ancak bu kazanımların açıkta kalmaması açısından, en benzer oldukları gruplarda yer almaları yoluna gidilmiştir. Daha farklı bir düzenleme de düşünülebilir.

- Bazen de ortak temalı grubu dörde tamamlayacak nitelikte bir kazanım bulunamayabilir. Bu durumda o yeterlik alanının kazanımları arasından, tümüyle olmasa da oldukça uyabilen bir kazanım ile grup tamamlanmaya çalışılabilir. Bu mümkün görünmüyorsa, aynı konuda ama farklı yeterlik alanında yer verilmiş olan bir kazanım, gruba katılabilir. Yukarıda örnek verilen Kişiler Arası Beceriler yeterlik alanı kazanımlarının gruplanmasında böyle bir sorun ortaya çıkmamıştır ama örneğin, Duyguları Anlama ve Yönetme yeterlik alanında, eldeki iki kazanıma ekleme yaparak, “*Duygu Yönetimi*” haftası oluşturmak için Kişisel güvenliğini sağlama yeterlik alanından iki kazanım (*Kimden, nereden, ne zaman ve nasıl yardım isteyebileceğini bilir. - Olağan dışı durumlarda nasıl hareket etmesi gerektiğini örneklerle açıklar*) alınmıştır (Bknz: Tablo 8)

- Kazanım aktarımının da mümkün olmadığı durumda, bir sınıf düzeyine kazanım koymama yoluna gidilebilir. Örneğin, Benlik Farkındalığı yeterlik alanı düzenlemesinde, “*Rol ve Sorumluluklar*” teması etrafında oluşturulmak istenen kazanım grubunda, 1. Sınıflar için kazanım konulamamıştır. Kazanımı bulunmayan sınıf düzeyindeki öğrencileri, haftanın konusuna ilişkin bir etkinlikte veya pano, başka sınıflardaki rehberlik saatlerine destek gibi çalışmalarla konunun içine alınabilir. Kazanım boşluğunun, hep aynı sınıf düzeyinde tekrarlanmamasına dikkat edilmesi gerekecektir.

- Bazen de tersine, aynı temayla ilgili, dörtten daha çok sayıda kazanım ortaya çıkabilir. Bu durumda beş kazanım arasından birini işlem dışı bırakmak veya çok benzer olanla tek bir kazanım hâline getirerek işlenmesini sağlamak yoluna gidilebilir.

Bir okul psikolojik danışmanı, okulu için yapacağı planlamada, kendi değerlendirmeleri ve okul rehberlik hizmetleri yürütme kurulu üyelerinin görüşleri sonucunda, yukarıda verilen örnekten çok farklı kazanım grupları düzenlemesi ortaya çıkarabilir. Önemli olan, sınıf rehberlik programında farklı sınıf düzeylerinde, farklı haftalara yerleştirilmiş olan benzer konulu kazanımların, ortak temaları etrafında olabildiğince bir araya getirilip, tüm sınıflarda aynı hafta içinde aynı konunun işlenmesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenerek, uygulamada bütünlük ve işlevselliğin arttırılmaya çalışılmasıdır.

Önerilen yöntemde, yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, ortak konu etrafında bir araya getirilmiş olan kazanım grubu, konuyla ilişkili biçimde isimlendirilir. Konuyu temsil eden bir özlü söz okul psikolojik danışmanı, öğretmenler veya öğrenciler tarafından belirlenir, bu konu, belli bir hafta içinde, her sınıfta ortak konunun kazanımları ve bu ortak konuyu destekleyen okul kapsamlı rehberlik hizmetleri çerçevesinde işlenir.

3. ORPDH Hizmetlerinin Sınıf Rehberlik Programıyla Bütünleştirilmesi

3.1. Haftalık Sınıf Rehberliği Temalarına Uygun ORPDH Görevlerinin Belirlenmesi

Önerilen yöntemin bu aşaması, okulun ihtiyaçlarına karşılık gelen kazanımların ortak konularına göre düzenlenmesinden sonra, okul kapsamlı rehberlik hizmetlerinin, sınıf rehberliğini destekleyecek biçimde planlanmasına ilişkindir. MEB tarafından, okul psikolojik danışmanından beklenen görevler, okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin standart çerçevesini belirten, Sunum Sistemi Listesi olarak verilmiştir. ORPDH yıllık planlamasında bu listede yer alan "grup çalışmaları" bölümünden yararlanılması gerekmektedir (www.orgm.meb.gov.tr, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri sekmesi, EK-1 MEB Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Sunum Sistemi). Okul psikolojik danışmanları bu görevler listesinden seçtikleri görevleri ve bu görevlerin yıllık planlama takvimini kendileri belirlemektedirler. Önerilen yöntem çerçevesinde, okul psikolojik danışmanının bu görevlerin yıllık planlama takvimini, sınıf rehberlik programı düzenlemesine uyumlu biçimde yapması gerekmektedir. Belli bir haftanın ORPDH, sınıf rehberlik planından hareketle ortaya çıkarılmış olan haftalık kazanımların ortak konusu ile ilişkili biçimde planlanır. Haftanın sınıf rehberliği temasına uygun nitelikteki çalışmalar, bu Görev Sunum Sistemi listesinden seçilerek, haftalık plana eklenebilir.

Sınıf rehberliğinin haftalık temalarına uygun ORPDH görevlerini ekleme işlemlerine ilişkin örnek, aşağıda yine Kişiler Arası Beceriler Yeterlik Alanı üzerinden verilmiştir. Örnekte görüleceği gibi, haftanın konusuyla ilişkili nitelikteki ORPDH hizmetlerine ilişkin görevler plana yerleştirilir. Örneğin iletişim becerileri haftasında, iletişim becerileri hakkında web, pano, sunum vb, yollarla Önleyici- Okul Kapsamlı, Bilgi Verme-Kişisel Gelişim (ÖOVKg) çalışmaları yanı sıra, Öğretmene Yönelik Destek Hizmetleri (DMÖE), Veliye Yönelik Müşavirlik Desteği Hizmetleri (DMVE) ve Diğer Kişilere Yönelik Müşavirlik Desteği Hizmetlerine (DMDE) yer verilebilir. Okul psikolojik danışmanı, öğrencilere, haftanın konusu üzerine seminer düzenleyebilir, öğrenci ve öğretmenlerin katkısıyla hazırlanmış, okul panosu, web sayfası yoluyla ek bilgilendirme, tartışma, paylaşım amaçlı platformlar açılabilir, gezi, söyleşi etkinlikleri düzenlenebilir. Ayrıca, öğretmenlerin yardımıyla konuyla ilişkili yarışmalar, konu hakkında öğrencilere derslerde yaptırılan yazı, resim, müzik, maket, drama gibi üretimler sergilenebilir. Okul psikolojik danışmanı, haftanın konusu üzerine, öğretmenlere ve velilere müşavirlik çalışmaları yapabilir. Böylece, okul psikolojik danışmanının ORPDH görevlerini ve ders öğretmenlerinin katkılarını haftanın konusuna yönlendirmesi sayesinde, sınıf rehberlik programı kazanımları, okulun tümünü kapsayan haftanın ORPDH olarak işlenebilecektir.

Tablo 4: *Kişiler Arası Beceriler Yeterlik Alanı ORPDH Plan Örneği (İlkokul 1.- 4. Sınıflar)*

Konu: HAK ve SORUMLULUKLAR		
Haftanın sloganı: <i>Yalnız yaptıklarımızdan değil yapmadıklarımızdan da sorumluyuz.</i>		
SINIF REHBERLİK KAZANIMLARI	SINIF	ORPDH
Yaşadığı çevreyi korur.	1	ÖOVKg Hak ve Sorumluluklarını Bilme
Her çocuğun hak ve sorumluluklarının olduğunu bilir	2	DMVE Hak ve Sorumluluklarını Bilme
Adil olmayı güçlendirmek için "hak savunuculuğu" yapar.	3	DMÖE Çocuk Hak ve Sorumlulukları
Birlikte çalışarak öğretmenin topluma katkıda bulunacağını fark eder.	4	DMÖE Hak ve Sorumluluklarını Bilme
Konu: TAKIM ÇALIŞMASI		
Birlikten güç doğar		
SINIF REHBERLİK KAZANIMLARI	SINIF	ORPDH

Takım çalışmalarının kişisel gelişimine etkilerini fark eder.	1	
Grup çalışmalarında katılımcıları dinler.	2	ÖOVKg İş Birliği Geliştirme
Grup çalışmalarında farklı roller üstlenir.	3	DMÖE İşbirliği Geliştirme
Grup çalışmalarında liderlik becerileri gösterir.	4	

Konu: BİREYSEL FARKLAR

Farklı olmaktan korkma, aynı kalmaktan kork

SINIF REHBERLİK KAZANIMLARI	SINIF	ORPDH
Sınıfta söz isteyerek düşüncelerini ifade etmeye istekli olur.	1	ÖOVKg Bireysel Farklılıklara Saygı
Bireylerin birbirinden fiziksel açıdan farklılığının doğal olduğunu bilir.	2	ÖOVKg Özsaygı DMVE Bireysel Farklılıklara Saygı
Bireylerin birbirinden fiziksel ve kişilik özellikleri açısından farklılığının doğal olduğunu bilir.	3	DMÖE Bireysel Farklılıklara Saygı DMÖE Bireyi Tanıma Teknikleri
Bireysel farklılıkları kabul eder	4	

Konu: İLETİŞİM BECERİLERİ

Haftanın öz- sözü: İyi bir konuşmacı olmak için dinlemeyi öğrenin.

SINIF REHBERLİK KAZANIMLARI	SINIF	ORPDH
İletişimde dinleme ve konuşma becerisini etkili bir şekilde kullanır.	1	ÖOVKg İletişim Becerileri DMÖE İletişim Becerileri
Sosyal ilişkilerinde nezaket ifadeleri kullanır.	2	DMVE İletişim Becerileri
Hata yaptığında telafi etme yollarını kullanır.	3	DMDE İletişim Becerileri
İletişim sürecinde iştiklerini kendi kelimeleriyle ifade eder.	4	

Konu: ARKADAŞLIK

Haftanın öz- sözü: Birbirimizin sırtını dayayabileceği arka-taşı olalım!

SINIF REHBERLİK KAZANIMLARI	SINIF	ORPDH
Oyun ve etkinliklerin amacının eğlenmek olduğunu fark eder	1	ÖOVKg Sosyal Beceriler
Arkadaşlarının olumlu özelliklerini takdir eder.	2	
Arkadaşlık ilişkilerinde yaşadığı sorunları yapıcı yollarla çözer.	3	
Arkadaşlık ilişkilerinin hayatının farklı alanlarına katkılarını fark eder.	4	

3.2. Sınıf Rehberlik Programına Dayalı ORPDH Yıllık Planlaması

Belli bir yeterlilik alanının kazanımları, alt tema gruplarına göre ayrıştırıldığında; ortaya çıkan ortak tema sayısının gerektirdiği kadar hafta, bu yeterlik alanı kapsamındaki çalışmalara ayrılır. Her yeterlik alanının işleniş süresi, alt temalar hâlinde gruplanmış olan kazanımların sayısı ve konunun önemine göre belirlenir. Örneğin, Kişiler Arası Beceriler yeterlik alanı kazanımlarının konularına göre bir araya getirilmesi sonucunda, beş ayrı çalışma konusu ortaya çıkmıştır. Bu, Kişiler Arası Beceriler yeterlik alanına ilişkin çalışmalara beş hafta ayrılacağı anlamına gelmektedir. Yıllık planlamada bu haftaların işleniş sıralaması, birbirini izleyen biçimde veya başka çeşitli ölçütlere göre farklı zaman dilimlere yerleştirilmiş biçimde düzenlenebilir.

MEB Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği (14.08.2021 tarihli ve 31213 sayılı) ORPDH yıllık planlanmasında, her eğitim öğretim yılı için genel, yerel ve özel hedefler üzerinde

çalışılmasını gerektirmektedir. 2022-2023 eğitim öğretim yılından itibaren, genel ve yerel hedeflerin sayısı ikiden bire düşürülmüştür (MEB, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 24.08.2022 tarihli ve 55821362 sayılı yazısı). Sonuç olarak, yıllık RPD hizmetleri planlamasında, MEB tarafından belirlenmiş bir genel, yerel düzeyde belirlemiş bir yerel ve okula özgü iki özel hedefe yer verilmesi ve tüm hedefler için öğrenci, öğretmen ve veli gruplarından her biriyle çalışılması gerekmektedir.

MEB.2020-Ulusal Sınıf Rehberlik programı kazanımlarının, ortak konularına göre bir araya getirilerek, okul RPD hizmetleriyle desteklenecek biçimde planlanmasına dayanan, içine genel, yerel ve özel hedeflerin de yerleştirildiği bir çalışma takvimi örneği aşağıda verilmiştir. 2023-24 öğretim yılı takvimi üzerinden düzenlenmiş olan bu örnekte genel hedef, Psikolojik Sağlamlık; yerel hedef, Duygu Kontrolü ve özel hedef, Meslek Seçimi olarak belirlenmiştir. İlkokul düzeyinde çalışılmış olan bu örnekte, Sınıf Rehberlik programının 1-4 sınıf kazanımlarının tümü dikkate alınmıştır. Gerçekte, her okulun, belirlediği kendi rehberlik ihtiyaçları ve sınıf rehberlik kazanımları üzerinde yaptığı düzenlemelere göre ortaya çıkacak olan okula özgü planlama, burada verilen örnekten çok farklı olabilecektir. Sınıf rehberliği ile bütünleşik bir ORPDH planlaması için temel adımları örneklemeyi amaçlayan aşağıdaki tablolar, sayfa sınırı nedeniyle, yalnızca güz dönemi kapsamında verilmiştir. Bu güz dönemi örneğinden yararlanarak, geriye kalan yeterli alanlarını bahar dönemine yerleştirme planlaması ile yıllık plan tamamlanabilir.

Tablo 5: *Sınıf Rehberliği ve ORPDH Ortak Çalışma Planı Örneği- Güz Dönemi*

1. AKADEMİK GELİŞİM ALANI

Yeterlik Alanı: A. OKULA VE OKULUN ÇEVRESİNE UYUM

AÇIKLAMA:

2020-MEB Sınıf Rehberlik programında, Okula ve Okul Çevresine Uyum yeterlik alanı için, 1. sınıfa 5 kazanım verildiği, bu yeterlik alanı kazanımlarının diğer sınıflara 2,1,3 şeklinde dağıtıldığı görülmektedir. (bkz: Tablo 3/A.1). Yani, Sınıf Rehberlik planına göre, 1. sınıfa beş hafta boyunca, 2. sınıfta 2, gibi farklı sınıf düzeylerinde, farklı süreler boyunca oryantasyon amaçlı çalışılması önerilmektedir. 1. Sınıflar için ders yılının başlangıcından bir hafta önce, okula uyum çalışmaları başlamaktadır. Üst sınıflar için, ders yılının başlangıcında, okula ve okulun çevresine uyum yeterlik alanı kazanımlarını farklı sınıf düzeylerinde farklı haftalara yaymak yerine, okulun açıldığı ilk hafta boyunca, tüm sınıf düzeylerine yönelik okul kapsamlı etkinliklerle işlenebilir. Zira öğretim yılının başlangıcı, tüm öğrencilerin okula iyi bir başlangıç yapmaları için iyi değerlendirilmesi gereken bir zaman dilimidir. (Kağnıcı, 2017; Köksal Akyol, 2019; Arslan ve Tanhan, 2019).

Bu çalışmada önerilen yöntemde, okula uyum çalışmaları, öğretim yılının ilk haftası boyunca, sadece geçiş sınıflarına değil, herkesin okula yeniden uyumu için, okul psikolojik danışmanının, sınıf rehber öğretmenleri ve tüm öğretmenlerle birlikte, tüm sınıflara yönelik yapacağı, okul kapsamlı RPD hizmetleri olarak planlanmıştır. Bu düzenlemede, öğretim yılının başladığı ilk hafta okula uyum haftası olarak amaçlanması ve ilk iki gün "Okulumu Seviyorum" sonraki günler "Okulda Hayat" temaları altındaki kazanımların, sınıf içi ve okul kapsamlı, çeşitli etkinliklerle işlenmesi önerilir. Bu hafta boyunca, ilk sınıflara ve yeni gelenlere özel karşılama, isteyen öğrencilere okul içi ve okul çevresini tanıtım gezisi, tüm öğrencilere, okulda çalışan personel, yönetmelikler, kurallar vb. konularında bilgilendirme yapılabilir. Bu çalışmalarda üst sınıf öğrencilerine sorumluluk ve görev verilebilir. Sınıf Rehberlik kazanımları üzerinden, okul genelinde tüm sınıflara yönelik sunumlar, etkinlikler ve yayın (web, broşür, pano) yoluyla desteklenebilir. Örneğin, "öğrenciyi ilgilendiren Yönetmelikler" hakkında, sınıf rehberlik kazanımlarını destekleyici, okul kapsamlı sunum ve yayınlar yapılabilir. "Okula başlamaya ilişkin duygularını ifade eder" kazanımı çerçevesinde, öğretmenlerin desteğiyle, "Okula ilişkin duygu ve düşüncelerim" konulu yazı ve resim çalışmaları yaptırılıp sergilenebilir. Okul kurallarına ilişkin kazanımlar çerçevesinde, sınıf içi kurallar görüşülür, ardından sınıflar arası çalışmalarla, okul kuralları oluşturmak için çalışılabilir. Derslerde üretilen slogan, yazı resim gibi çalışmalar okul kapsamlı düzenlemeler yoluyla sergilenir. Özetle, ilk haftanın, okulun tüm öğrencilerini yeni öğretim yılını en verimli şekilde geçirmeye hazırlayan uyum çalışmalarına ayrılması önerilir.

Bu örnek planlamada, ikinci haftanın, rehberlik ve psikolojik danışma servisi çalışmalarına ve RPD hizmetlerini, öğrencilere, öğretmenlere ve velilere tanıtmaya yönelik etkinliklere ayrılması düşünülmüştür. Ancak, bu çalışmaların da ilk hafta içinde yapılması tercih edilebilir.

PLANLAMA

1. HAFTA:11-15 EYLÜL 2023

Konu: OKULUMU SEVİYORUM**Haftanın öz-sözü: Okulunu sevmeyen geleceğini de sevmez.****Konu: OKUL KURALLARI****Haftanın öz- sözü: Kurallar birlikte özgürce yaşamamız içindir**

Sınıf	KAZANIM	ORPDH	Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Okulun yakınındaki çevreyi, okulun bölümlerini ve okulda çalışan personeli tanır	ÖOVEg Okula ve Çevreye Uyum	1	Sınıf ve okul kurallarını tartışır.	ÖOVEg Öğrenciyi İlgilendiren Yönetmelikler
2	Okulun kendisi için önemini açıklar.	ÖOVEg Okuldaki ve Okul Çevresindeki Eğitim Olanakları	2	Okul ve sınıf kurallarına uyulmadığında ortaya çıkabilecek sonuçları tartışır.	ÖOVEg Okul Kuralları
3	Okula ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eder.	ÖOVEg Okulun Sosyokültürel İmkânları	3	Okuldaki riskli olabilecek durum, ortam ve davranışları açıklar	B.K.G.4.c Öğrenci Bilgi Formu
4	Okulunun ve sınıfının bir üyesi olduğunu fark eder.	ÖOVEg Okulun Fiziksel İmkânsızlıkları	4	Okul ve çevresinde risk oluşturabilecek durum ve ortamlara karşı kendini korur.	
		DMVE Okula Uyum Çalışmaları		Sınıf ve okul kurallarını tartışır.	

2. HAFTA: 18--22 EYLÜL 2023

Konu: Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisinin Tanıtılması

DP - RPD Hizmetleri Yürütme Komisyonunun Oluşturulması

DP - Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisi Desimali oluşturulması

ÖOVEg Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisinin Tanıtılması

ÖOVEg - Çalışma Programı

Kısaltmalar için bakınız: e-REHBERLİK SİSTEMİ KULLANMA KILAVUZU

Yeterlik Alanı: B. EĞİTSEL PLANLAMA VE BAŞARI**AÇIKLAMA:**

2020–Sınıf Rehberlik programında, Akademik Gelişim- Eğitsel Planlama ve Başarı yeterlik alanında, 1-4 sınıf düzeylerine 4-0-4-3 şeklinde dağıtılmış olarak, toplam 11 kazanım bulunmaktadır (Bknz: Tablo 3/A.2). Bu kazanımlar konularına göre gruplandırıldığında, Eğitsel Planlama ve Başarı yeterlik alanı için Öğrenme Stilleri, Çalışma Tutumları ve Zaman Yönetimi olarak adlandırılabilir, üç ayrı konu ve bu bağlamda, 3 haftalık planlama ortaya çıkarılmıştır. Aşağıdaki tablolarda görüldüğü gibi, Eğitsel Planlama ve Başarı yeterlik alanında, her biri belli bir konuya odaklı 3 haftanın herbirinde, o konudaki sınıf rehberlik kazanımlarının sınıflarda öğretmenler tarafından işlenmesini ve bu sınıf içi çalışmalarını destekleyici okul kapsamlı RPD çalışmalarının da yürütülmesini amaçlayan bir planlama yapılmıştır.

PLANLAMA

3. HAFTA: 25 EYLÜL – 29 EYLÜL 2023

Konu: ETKİLİ ÖĞRENME

Haftanın öz- sözü: Her öğrenci aynı günde veya aynı şekilde öğrenemez. - George Evans

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1		ÖOVEg Verimli Ders Çalışma Teknikleri (Öğrenci semineri)
2	Akademik çalışmalarda geliştirilmesi gereken yönlerini fark eder.	K.İ.1.c Verimli Ders Çalışma Kontrol Listesi
3	Kendisi için verimli öğrenme ve çalışma koşullarını oluşturur.	
4	Kendi öğrenme stillerinin farkına varır.	

4. HAFTA: 2-6 EKİM 2023

Konu: ÇALIŞMA TUTUMLARI

Haftanın öz- sözü: Birlikten güç doğar

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Bireysel ve grupla çalışır.	
2	Eğitsel etkinliklerde yönergeleri izler.	
3	Eğitsel etkinliklerdeki başarısızlıkların öğrenme sürecinin bir parçası olduğunu kabul eder.	ÖOVEg Öğrenme Stilleri DMÖE Öğrenme Stilleri
4	Öğrenme sürecinde deneyimlediği başarısızlıkların üstesinden gelmek için farklı çözüm yolları dener.	ÖOVEg Zekâ Türleri ve Özellikleri

5. HAFTA: 9-13 EKİM 2023

Konu: ZAMAN YÖNETİMİ

Haftanın öz- sözü: Zaman değerlidir

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
	Akademik çalışmalarında ihtiyaç duyduğunda yardım arar.	
	Yapacağı bir işin ne kadar süreceğini tahmin eder.	ÖOVEg Zaman Yönetimi
	Zamanını, ihtiyaçları ve sorumlulukları çerçevesinde planlar.	DMVE Zaman Yönetimi
	Zamanını etkili kullanmanın akademik gelişimine etkisini açıklar.	DMÖE Zaman Yönetimi ÖOVEg Çalışma Programı Hazırlama

Yeterlik Alanı: C. AKADEMİK ANLAYIŞ VE SORUMLULUK

AÇIKLAMA:

Akademik Gelişim- Akademik Anlayış ve Sorumluluk yeterlik alanında, 1.sınıflar için sıfır; 2.sınıfta 5; 3. sınıfta 4 ve 4. sınıfta 2 kazanım olmak üzere toplam 11 kazanım yer almaktadır (Bknz: tablo3/A.3). Aşağıdaki düzenlemede, Benlik Farkındalığı yeterlik alanından, buradaki Başarı haftasının kazanımlarıyla uyumlu görünen iki kazanım (*Başarılı olduğu durumlara ilişkin örnekler verir.-Başarılı olduğu durumlar için kendini takdir eder*) dördü grubu oluşturmak için buraya aktarılmıştır. Sonuç olarak 12 kazanım konularına göre gruplandırıldığında, Akademik sorumluluk yeterlik alanında, 3 farklı konu ortaya çıkarılmış ve izleyen konu haftaları şeklinde planlanmıştır.

PLANLAMA

6. HAFTA: 16-20 EKİM 2023

Konu: AKADEMİK SORUMLULUKLAR

Haftanın öz- sözü: Planlı ve Sistemli Ol, Kendine Güven!

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Okula hazırlıklı gelme ile akademik gelişimi arasında bağ kurar.	

2	Okul hazırlığına ilişkin sorumluluklarını üstlenir	B.K.A.2.c Devamsızlık Nedenleri Anketi
3	Akademik sorumlulukları ertelemeinin sonuçlarını fark eder.	ÖOVEg Öz Disiplin Geliştirme
4	Akademik çalışmalarını zamanında bitirmede kararlı olur.	DMVE Çocuklarda Öz Disiplin Geliştirme ÖOVKg Öz Bakım Becerileri

7. HAFTA: 23-27 EKİM 2023

Konu: BAŞARI

Haftanın öz- sözü: Çalışırsam, Başarıyorum

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Başarmak için çalışmanın gerekliliğini fark eder.	DMVE Okul Başarısında Ailenin Rolü
2	Çalışma ve başarmanın yarattığı duyguları ifade eder.	DİT Sınıf Başarı Değerlendirme Toplantısı
3	Başarılı olduğu durumlara ilişkin örnekler verir.	ÖOVEg Sınavda Başarılı Olma Stratejileri
4	Başarılı olduğu durumlar için kendini takdir eder.	ÖOVEg Sınavlarda Başarılı Olma ve Çalışma Yolları

8. HAFTA: 30 EKİM- 3 KASIM 2023

Konu: ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Haftanın öz- sözü: Eğlenerek Öğreniyorum.

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Öğrenme etkinliklerine katılmaya istekli olur.	ÖOVKg Yaratıcı Düşünme Becerisi
2	Öğrenme etkinliklerine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder.	ÖOVKg Eleştirel Düşünme Becerisi
3	Öğrenme ortamlarına ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eder.	
4	Okul içindeki ve dışındaki eğitsel ve sosyal etkinliklere katılmanın gelişimine katkılarını değerlendirir.	

2. SOSYAL-DUYGUSAL GELİŞİM ALANI

Yeterlik Alanı: A. KİŞİSEL GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMA

AÇIKLAMA:

Sosyal-Duygusal- Kişisel güvenliğini sağlama yeterlik alanında 18 kazanım bulunmaktadır. Sınıf Rehberlik programında, 1, 2, 3 sınıfa 4; 4. sınıfa 2 kazanım verilmiştir. Bu kazanımlar konularına göre ayrıştırıldığında dört grup ortaya çıkmıştır. Buradaki iki kazanım (*Kimden, nereden, ne zaman ve nasıl yardım isteyebileceğini bilir.- Olağan dışı durumlarda nasıl hareket etmesi gerektiğini örneklerle açıklar.*) Duyguları Anlama ve Yönetme Yeterlik Alanındaki daha uyumlu olabilecekleri bir gruba aktarılmıştır. Geriye kalan 16 kazanım 4 haftaya yayılan konular çerçevesinde planlanmıştır.

PLANLAMA

9. HAFTA: 6-10 KASIM 2023

Konu: KİŞİSEL HAKLAR

Haftanın öz- sözü: Haklı olan, gücüne değil, doğruluğuna güvenir.

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Kişisel güvenliği için “Hayır!” demenin gerekliliğini açıklar.	
2	Gerektiğinde “Hayır!” der.	ÖOVKg Sosyal Becerileri
3	Kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izler	ÖOVKg Hak ve Sorumluluklarını Bilme
4	Akran baskısıyla baş etmede uygun yolları kullanır.	ÖÖOVKg Olumlu Davranış Geliştirme

13- 17 KASIM 2023- ARA TATİL (5 İŞ GÜNÜ)

10. HAFTA: 20-24 KASIM 2023

Konu: KİŞİSEL GÜVENLİK

Haftanın öz- sözü:

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Sözel, görsel ve yazılı yönergeleri izler.	
2	Kişisel güvenliği için kişisel alanların gerekliliğini fark eder.	DMÖE - PSD Programı (Güçlendirici Önleyici-CİNSEL İSTİSMAR)
3	Kişisel güvenliği için kişisel alanların gerekliliğine inanır.	ÖOVKg İhmal İstismardan Korunma
4	Kişisel güvenliği için farklı yaşam alanlarında gerekli tedbirleri alır	DMÖE İhmal İstismardan Korunma

11. HAFTA: 27 KASIM-1 ARALIK 2023

Konu: GÜVENLİ BİLİŞİM

Haftanın öz- sözü: *Neyin haktan gelmez, kafa istekle birleşir birleşmez.* - La Fontaine

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Bilişim teknolojilerinin kullanım amaçlarını fark eder.	
2	Bilişim teknolojilerini kullanmanın yaşamına katkılarını açıklar.	ÖOVKg - (TBM) Teknoloji Bağımlılığı
3	Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.	ÖOVKg Bilinçli Teknoloji Kullanımı
4	Bilişim teknolojileri kullanımında kendini yönetir.	DMVE - Bilinçli Teknoloji Kullanımı

12. HAFTA: 4 – 8 ARALIK 2023

GENEL HEDEF HAFTASI: PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK

Konu: İYİLİK HÂLİ

Haftanın öz- sözü:

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Kuralların yaşamı kolaylaştıracağını fark eder.	
2	İyilik hâli (iyi hâlde olmak) için beslenme, temizlik, uyku, dinlenme ve fiziksel egzersizin önemini fark eder.	
3	İyilik hâli için beslenme, temizlik, uyku, dinlenme ve fiziksel egzersizin önemini örneklerle açıklar.	
4	İyilik hâlini destekleyen davranışlar açısından kendini değerlendirir.	

Bu genel Hedef haftasında, haftanın afişi, ayrıntılı etkinlik takvimi, konu hakkında öğretmen ve velilere yönelik broşür ve sunular şeklinde çalışmalar yapılır. MEB tarafından, yılın genel hedef çalışmalarını destekleyecek doküman desteği sağlanmaktadır.

ÖOVKg Psikolojik Sağlık
DMVE Psikolojik Sağlık
DMÖE Psikolojik Sağlık

Yeterlik Alanı B. BENLİK FARKINDALIĞI

AÇIKLAMA:

Sosyal Duygusal- Benlik Farkındalığı yeterlik alanında, MEB.2020 Ulusal Sınıf Rehberliği planlamasında sınıf düzeyleri arasında 2-4-4-4 şeklinde dağıtılmış olan, toplam 14 kazanım bulunmaktadır (Bknz: Ekler). Bunlardan ikisi, (*Başarılı olduğu durumlara ilişkin örnekler verir.-Başarılı olduğu durumlar için kendini takdir eder.*) Başarı konulu haftaya (Bknz: Akademik Anlayış ve Sorumluluk Yeterlik Alanı) aktarılmıştı. Geriye kalan 12 kazanımın ortak konularına göre düzenlenmesi sonucunda, aşağıdaki 3 haftalık planlama elde edilmiştir.

PLANLAMA**10. HAFTA: 11-15 ARALIK 2023****Konu: BÜYÜME ve GELİŞME****Haftanın öz- sözü:**

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Fiziksel özelliklerini söyler.	
2	Her bireyin özel olduğunu fark eder.	DMVE Çocuk ve Ergenlerin Gelişim Özellikleri
3	Kendisinin özel olduğunu fark eder.	ÖOVKg Bireysel Farklılıklara Saygı
4	Büyüme ve gelişmenin yaşamın doğal bir parçası olduğunu fark eder	DMVE Bireysel Farklılıklara Saygı DMÖE Bireysel Farklılıklara Saygı

11. HAFTA: 18-22 ARALIK 2023**Konu: KARAKTER GÜÇLERİ****Haftanın öz- sözü: Özelim, Güçlüyüm, Değerliyim**

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Karakter güçlerinin önemini açıklar.	
2	Sahip olduğu karakter güçlerini fark eder.	DİF Değerler Eğitimi Çalışmaları
3	Güçlü ve geliştirilmesi gereken özelliklerini fark eder.	
4	Kişisel bağımsızlığına katkı sağlayan davranışları fark eder.	

12. HAFTA: 25-29 ARALIK 2023**Konu: YAŞAM ROL ve SORUMLULUKLARI****Haftanın öz- sözü:**

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1		ÖOVKg Hak ve Sorumluluklarını Bilme
2	Yaşamındaki rol ve sorumluluklarına örnek verir.	DMVE Hak ve Sorumluluklarını Bilme
3	Toplumsal rol ve sorumlulukların önemini fark eder	DMÖE Çocuk Hak ve Sorumlulukları
4	Toplumsal rol ve sorumlulukların önemini savunur.	DMÖE Hak ve Sorumluluklarını Bilme

Yeterlik Alanı C. DUYGULARI ANLAMA ve YÖNETME**AÇIKLAMA:**

Sosyal Duygusal Gelişim- Duyguları Anlama ve Yönetme yeterlik alanında, ilk üç sınıf düzeyine üçer 4. sınıfa 2 kazanım verilmiş olarak, toplam 11 kazanım bulunmaktadır. “Başkalarının yaşadığı duyguları fark eder.” kazanımına hem 2., hem de 3. sınıfta yer verildiği görülmektedir (Bknz: Tablo3/C.4). Bu yeterlik alanı konuları, “Duygu Yönetme Becerileri” temasıyla yerel hedef olarak işlenmek üzere, aşağıdaki gibi düzenlenmiştir.

Bu yeterlik alanı kapsamında, 3. Hafta “” Duygu Kontrolü” temalı yerel hedef çalışmalarına ayrılabilir. Yerel hedef konusunda, haftanın afişi, ayrıntılı etkinlik takvimi, özlü sözler panosu, duygu düzenleme posteri, duyguları tanıma, duygu düzenleme ve kontrolü hakkında öğrenci, öğretmen ve velilere yönelik broşür ve sunular şeklinde çalışmalar yapılır.

13. HAFTA: 2-5 OCAK 2024**Konu: DUYGULAR-I****Haftanın öz- sözü:**

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Duyguların insan yaşamı için önemini fark eder.	ÖOVKg Duygu Kontrolü
2	Her duygunun hissedilebilir olduğunu fark eder.	
3	Duyguların çeşitliliğini fark eder	
4	Her duyguyu hissetmenin doğal olduğunu fark eder.	

14. HAFTA: 8-12 OCAK 2024**Konu: DUYGULAR- II****Haftanın öz- sözü:**

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Yaşadığı duyguları fark eder.	ÖOVKg Otokontrol
2	Başkalarının yaşadığı duyguları fark eder.	ÖOVKg Öfke Kontrolü
3	Durum ve olayların bireylerin duygularına etkisini fark eder.	
4	Duyguların; beden diliyle, davranışlar ve yaşanan olaylarla ilişkisini kurar.	

15. HAFTA: 15- 19 OCAK 2024**Konu: DUYGU YÖNETİMİ****Haftanın öz- sözü:**

Sınıf	KAZANIM	ORPDH
1	Kimden, nereden, ne zaman ve nasıl yardım isteyebileceğini bilir. (Kişisel güvenliğini sağlama yeterlik alanından buraya aktarıldı)	YEREL HEDEF: DUYGU KONTROLÜ
2	Duyguların uygun olan ve olmayan ifade etme biçimlerini ayırt eder.	B.K.G.3.c Kendimi Tanıyorum
3	Duygularını uygun biçimde ifade eder.	ÖOVKg Olumlu Davranış Geliştirme
4	Olağan dışı durumlarda nasıl hareket etmesi gerektiğini örneklerle açıklar. (Kişisel güvenliğini sağlama yeterlik alanından buraya aktarıldı)	DMVE Çocuklarda Öz Disiplin Geliştirme B.G.G.10.c. Şiddet Algısı Anketi (Veli) B.G.G.13.c. Şiddet Algısı Anketi (Öğretmen)

YARIYIL TATİLİ, 22 OCAK- 2 ŞUBAT 2024

Buraya kadar, okul psikolojik danışmanının, Ulusal Sınıf Rehberliği Programı ile bütünleşik bir RPD hizmetleri yıllık planlaması yapması için önerilen yöntemin açık ve anlaşılır olmasını sağlayacak bilgiler verilmeye çalışılmıştır. Bu yöntemde, ortak bir tema etrafında bir araya getirilen sınıf rehberliği kazanımlarının, haftalık konular hâlinde ve o konuyla isimlendirilmiş olan haftada, okul RPD hizmetleriyle desteklenerek işlenmesi önerilmektedir. Belli bir zaman diliminde, sınıf rehberliğinin tüm sınıf düzeylerinde ortak bir konu çerçevesinde ve okul RPD hizmetleriyle desteklenecek biçimde planlanmasının, kapsamı ve işlevselliği güçlendiren bütünleyici bir düzenleme ortaya çıkaracağı düşünülmektedir.

Gelişimsel-Kapsamlı ORPDH modelinde, haftalık ve günlük planlama yapılması önemlidir. Haftalık planlamada, haftanın ilk günü, büyük ölçüde tüm hafta boyunca işlenecek konunun öğretmenler ve öğrenci timleriyle birlikte, okul kapsamlı düzenlemeleri yapmaya ayrılmalıdır. Haftaya, haftanın

konusu üzerine pano ve/veya site yayını düzenlemesiyle başlanır. Okul panosu ve rehberlik birimi web sayfası üzerinden öğrencilere, öğretmenlere ve velilere yönelik bilgilendirme metinleri yayımlanmalıdır. Sınıf rehberliğinin, tüm sınıflarda aynı gün ve saatte gerçekleştirilecek biçimde planlanması önerilir. Okul psikolojik danışmanı, izleyen haftanın çalışmalarına öğretmenleri hazırlamak için haftanın son iş gününde (Cuma) öğretmenleri bilgilendirebilir ve izleyen haftanın ilk gününde, öğretmenleri sınıf rehberliğine hazırlama toplantısı yapabilir. Sınıf rehberliği sırasında sınıfları dolaşarak, uygulamalara eşlik etmek; sonrasında sınıf rehberlik etkinliklerinde ve farklı derslerde (Türkçe, resim) öğretmenlerin haftanın konusuyla ilişkili olarak sağladıkları ürünleri okul kapsamlı etkinliklere katmak üzere planlı çalışır. Hafta ortası, gönüllü öğrencilere veya bir sınıfa yönelik yapılabilecek seminere ayrılabilir. Haftanın yoğun geçen ilk üç günün ardından perşembe günü belli bir rahatlama sağlayacak biçimde planlanabilir. Cuma gününün ise haftanın değerlendirilmesi ve gelecek haftanın hazırlıklarına ayrılması uygun olacaktır. Örnekte görüldüğü gibi, öğrenci ve veli görüşmelerinin, bu hizmete ayrılan zaman dilimine uyumu kolaylaştıracağı düşüncesiyle, belli kuşak saatlerine yerleştirilmesine dikkat edilmesi önerilir. ORPDH modelinde, günlük planlama yapılması da önemlidir Okul psikolojik danışmanı, her günün bitiminde ertesi gün yapacaklarını, önem sırasına göre listelemeli, her iş için ayracağı zamanı belirlemelidir.

Aşağıdaki haftalık ve günlük plan örnekleri, bu çalışmanın örnek planlamasında, 12. Haftaya yerleştirilmiş olan Psikolojik Sağlık konulu genel hedef haftası üzerinden verilmiştir. Bu örnek incelenirken, genel, yerel ve özel hedef çalışmalarının, öğrenci, öğretmen ve veliler olmak üzere üç kesime yönelik yoğun bir haftalık planlama gerektirdiği, diğer hafta çalışmalarının daha hafif tempoda hazırlanabileceği dikkate alınmalıdır

Tablo 6: *Haftalık Plan Örneği*

12. HAFTA: 4 – 8 ARALIK 2023					
Genel Hedef Haftası: Psikolojik Sağlık					
Konu: İyilik Hâli					
SAAT	PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA
09.00-09.40	HAZIRLIK	HAZIRLIK	HAZIRLIK	HAZIRLIK	HAZIRLIK
09.50-10.30	Haftanın afişi, etkinlik takvimi	Öğrenci PS Semineri ÖOVKg 1. Grup	PANO: Haftanın panosuna ve site yayınına eklemeler	PS özlü sözler Yarışma Sonuçları	Haftanın Değerlendirmesi
10.40-11.20	Pano Site yayını	SERBEST	SERBEST	PS-PSİKO-EĞİTİM-1	SERBEST
11.30-12.10	Öğretmen Seminerine Hazırlık	Öğrenci PS Semineri ÖOVKg 2. Grup	Öğrenci Seminer Hazırlığı	PS-PSİKO-EĞİTİM-2	Gelecek Hafta İçin Hazırlık
12.10-13.20	Öğretmenlerle hafta toplantısı	Bireysel Görüşme	Bireysel Görüşme	Bireysel Görüşme	Bireysel Görüşme
13:30-14:10			ÖĞLE ARASI		

14:20-15:00	Öğretmenlerle Seminer DMÖE Psikolojik Sağlamlık	Sınıf Rehberliği	Öğrenci Ps Semineri ÖOVKg 2. Grup	Veli Semineri DMVE Psikolojik Sağlamlık	Öğretmenlerle gelecek hafta toplantısı
15:10-15:50	PS özlü sözler Yarışma Duyurusu	Öğretmenlerle Sınıf Rehberliği Sonuç görüşmeleri	Veli Görüşmesi	PS-Veli Semineri DMVE Psikolojik Sağlamlık	Veli Görüşmesi

Tablo 7: Günlük Plan Örneği

Tarih: 04.12.2023					
Gün: Pazartesi					
Haftanın Teması: Psikolojik Sağlamlık					
Saat	Etkinlik	Yer/Sınıf	Yöntem/Teknik	Araç-Gereç	
9.00-9.40	Profesyonel gelişim	Ofis	Haftalık planı, dokümanları, Materyali gözden geçirme	30111750-Psikososyal Destek Programı Uygulama Kılavuzu. pdf 26160527Psikososyal Önleyici Destek Programı Kitabı. pdf 04110014-Psikolojik Sağlamlık Kuramsal Kitap. pdf 04111258 Psikolojik Sağlamlık ilkokul Program. pdf	
9.50-10.30	Haftanın afişi, etkinlik takvimi	Ofis Öğretmenler Odası	İnternette, öğretmenler aracılığıyla	Psikolojik sağlamlık, ilkokul, afiş, 030322 https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar	
10.40-11.20	Pano Site yayını	Okul panosu	Görevli öğrenciler	Hazırlanan pano malzemesi	
11.30-12.10	Öğretmen toplantısına hazırlık	Ofis	Bilgisayar, internet	Çocuklarda Psikolojik Sağlamlık (İlkokul) Öğretmen PP Sunumu	
12.10-13.20	Öğretmen toplantısı	Toplantı Odası	Bilgi verme, Görüş alış-verişi.	MEB. Psikolojik sağlamlık, ilkokul, öğretmen, broşür, 040322	
13.30-14.10	ÖĞLE ARASI				
14.20-15.00	PS özlü sözler Yarışma Duyurusu	Okul Ofis	Öğretmen X ile çalışma	Yarışma duyuru metni	
15.10-15.50	SERBEST ZAMAN				

2019-2020 eğitim öğretim yılından itibaren haftalık rehberlik planlarının, MEB e-rehberlik modülü üzerinden hazırlanması uygulamasına geçilmiştir. Yukarıdaki haftalık ve günlük plan örnekleri, bu modülün kesin sınırlarla ayrılmış zaman dilimlerinin ve standart çalışmaların yer aldığı tablo sistemine pek uygun görünmese de bir okul psikolojik danışmanının, çalışma zamanını ve çalışma ortamını iyi organize etmek için zamanı hangi etkinliklere göre bölebileceğini ve her biri için günün hangi saat dilimlerini ayırabileceğini örnekleme açısından dikkate alınabilir.

SONUÇ

Bu çalışmada MEB. 2020-Sınıf Rehberlik programıyla bütünleşik biçimde düzenlenmiş ve bu bağlamda, okul rehberlik hizmetlerinin sorun odaklı değil, okulun tüm öğrencilerine, sınıf rehberlik programıyla birlikte gelişimsel-kapsamlı RPD hizmetleri sunulması yönünde bir yıllık planlama yapılması için bir yöntem önerisi geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu yöntemde, gelişimsel anlayışla, ulusal kapsamda hazırlanmış olan sınıf rehberlik programı kazanımlarını ve okul öğrencilerinin gelişimsel ihtiyaçlarını birleştiren ve okul RPD hizmetlerinin belli zaman dilimlerinde, belli temalara göre düzenlenmiş biçimde verilmesini sağlayan bir planlama elde edilmesi amaçlanmaktadır. Önerilen düzenleme ile okul psikolojik danışmanı, sınıf rehberlik programı kazanımlarını ortak konularına göre bir araya getirerek ve okulundaki öğrencilerin ihtiyaçları yönündeki RPD hizmetleriyle birleştirerek, sınıf rehberlik programına işlev kazandıran, okuluna özgü bir gelişimsel RPD hizmetleri programı hazırlanması sorumluluğunu üstlenmiş olmaktadır. Önerilen yöntemde, aynı haftalarda, tüm sınıflarda benzer konudaki kazanımların işlenmesi ve RPD etkinlikleriyle desteklenmesi yönünde bir planlama ile okulun tümünü ortak temanın etkisi altına sokarak, bu ortak tema etrafında, okul kapsamlı ve işbirlikçi çalışmalar yapılması ve böylece Sınıf Rehberlik programı kazanımlarının okulun tüm paydaşları tarafından güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu şekilde, Sınıf Rehberlik programında, her sınıf düzeyinde zaten yer verilmiş ancak farklı sıralama ile farklı haftalara yerleştirilmiş aynı konuya ilişkin kazanımlar, tüm sınıflarda ortak haftalık temalara göre işlenebilecek ve RPD hizmetleri ile desteklenebilecek biçimde planlanabilir (Külahoğlu, 2015). Böylece, aynı konunun aynı zaman zaman diliminde işbirliği ile işlenmesi ve okul rehber öğretmenin okul kapsamlı uygulamalarıyla (*okul panosu, web sitesi, bir konuşmacı, gezi düzenlemesi, test uygulaması*) desteklemesi yoluyla Sınıf Rehberlik programının etkinliği artacaktır. Sonuçta her sınıfın farklı konularda, birbirinden habersiz ve ayrı sınıf rehberlik çalışmaları yapmaları (*veya hiç yapmamaları*) yerine; okul rehber öğretmeni sınıf rehber öğretmeni ve alan öğretmenleri arasında işbirliği, paylaşım ve dayanışma ile okul kapsamlı ve güçlü çalışmalar gerçekleştirilebilir. Sınıf rehberlik programıyla bütünleşik biçimde düzenlenmiş bir ORPDH planlamasında, herkesin dikkati, enerjisi, paylaşımı ortak bir tema üzerinde birleşir. Sınıf rehber öğretmenleri, sınıflarında ortak temaya göre yapacakları çalışmalar için birbirlerinden ve aynı tema etrafında okulun tümünü kapsayan RPD hizmetler planlayan okul psikolojik danışmanından destek alabilirler. Buna karşılık, sınıf içi uygulama ürünlerini okul psikolojik danışmanının kullanımına sunarak, okul kapsamlı uygulamalara katkı yapabilirler.

Bu çalışmada geliştirilen yöntem önerisi, ilköğretim düzeyinde örneklendirilmiştir. Diğer öğretim düzeyleri üzerinde de çalışılmasına ihtiyaç vardır. 2020. Ulusal Sınıf Rehberlik programıyla bütünleşik biçimde düzenlenmiş ORPDH planlaması yönteminin etkililiğini değerlendiren farklı incelemelerin yapılması ve elde edilecek veriler doğrultusunda bu yöntemi geliştirme çalışmalarına odaklanılması yararlı olacaktır. Sınıf Rehberlik programının en etkili ve verimli şekilde işleyişini sağlamaya yönelik araştırmaların yapılması da önemli görülmektedir.

Bu bağlamda aşağıdaki konularda araştırma- inceleme çalışmalarının yapılması önerilebilir:

- Çalışmada önerilen yöntem hakkında okul psikolojik danışmanlarının görüşlerini inceleme çalışmaları,
- Ulusal Sınıf Rehberlik programının farklı öğretim düzeylerine ilişkin kazanımlarını, bu çalışmada önerilen yönteme göre düzenlemeye yönelik örnekler geliştirme çalışmaları,
- Ulusal Sınıf Rehberlik programıyla bütünleşik biçimde düzenlenmiş farklı ORPDH planlama örnekleri geliştirme araştırmaları,

- Okul psikolojik danışmanlarının Ulusal Sınıf Rehberlik programına ilişkin kendilerine düşen rol ve görevlerini algılamaları üzerine nitel-nicel araştırmalar,
- Ulusal Sınıf rehberlik programı etrafında işbirliği, paylaşım ve dayanışmayı geliştirmenin farklı yollarını belirleme araştırmaları,

Bu çalışmanın uygulamaya ilişkin önerisi olarak, öncelikle, sınıf rehber öğretmenlerinin Sınıf Rehberlik programı kazanımlarını işleyebilecekleri bir rehberlik saatinin, 2013 düzenlemesi öncesinde olduğu gibi yeniden haftalık planda yer alması gereğine dikkat çekmekte yarar vardır. 2020 yılında yeniden düzenlemeyle çok geliştirilmiş olmasına karşın, bu programın uygulanması için ayrılmış bir zaman dilimi bulunmamaktadır. Sınıf Rehberlik programında tüm öğrencilerin gelişimine yönelik olan ve her hafta işlenmesi gereken çok sayıda önemli kazanım varken, bu kazanımların işlenebileceği bir rehberlik saatinin bulunmaması büyük bir sorundur. Örneğin, ortaokulda sosyal bilgiler dersini okutan ve sınıf rehber öğretmeni olarak atandığı sınıfa haftada yalnızca 3 saat ders veren bir alan öğretmeni, bu üç ders saatinden birini haftalık Sınıf Rehberlik Etkinliği yapabilmek için ayırmak istememektedir. Sınıf rehber öğretmenliğini yaptığı sınıfa haftada yalnızca 2 ders saati olan bir öğretmenin ise bu durumda, rehberlik çalışmaları için okul saatleri dışında 40 dakika ayırma yönünde bir özveri göstermekten başka çaresi kalmamaktadır. Zaten okutması gereken konuları yetiştirememeye kaygısı taşıyan bu öğretmenlerin sonuç olarak, Sınıf Rehberlik çalışmaları yapamadıkları gerçeği ortaya çıkmaktadır (Güven, 2009; Tuzgöl Dost, 2020; Can ve Nikolayidis, 2021). Öte yandan, öğretmenlerin, Sınıf Rehberlik çalışmalarını uygulayıp uygulamadığına bakılmaksızın, Sınıf Rehberlik uygulaması için 2 saat olarak ödenen ek ders ücreti alabilmelerini sağlayan düzenleme de (18.10.2018 tarih,10096465-121.01-E.19605121 sayılı yazı) sınıf rehberliğinin düzenli olarak uygulanmamasına yol açmaktadır (Koçak Bıçak, Ottekin Demirbolat, 2019).

Özetle; bu çalışmadan uygulamaya ilişkin çıkarılabilecek aşağıdaki öneriler sıralanabilir.

1. Ulusal Sınıf Rehberlik programı kazanımlarına ilişkin etkinliklerin yapılabileceği bir rehberlik saatine, haftalık okul planında yer ayrılması,
2. Ulusal Sınıf Rehberlik programındaki aynı konuya ilişkin kazanımların, bu çalışmada önerildiği gibi, tüm sınıflarda ortak haftalık temalara göre işlenebilecek bir planlamaya göre yeniden düzenlenmek üzere gözden geçirilmesi,
3. Sınıf Rehberlik programını temel alan bütüncül bir yaklaşım konusunda okul psikolojik danışmanlarına anlayış ve beceri kazandıran hizmet içi eğitim programları düzenlenmesi,
4. Ulusal Sınıf Rehberlik programına dayalı yıllık RPD hizmetlerinin okul psikolojik danışmanları, sınıf rehber öğretmenleri ve alan öğretmenlerinin işbirliği, paylaşım ve dayanışması ile yürütülmesi,

Tüm öğrencilerin eğitsel, sosyal, duygusal, akademik gelişimleri için çok iyi yapılandırılmış olmasına karşın, yukarıda açıklanan nedenlerle günümüz koşullarında büyük ölçüde işlevsiz durumdaki, sınıf rehberlik programını, okul psikolojik danışmanlarının sahiplenme ve işler hâle getirme sorumluluğu artmıştır. Bütüncül bir yaklaşımla, 2020.Sınıf Rehberlik programını temel alan bir ORPDH planlaması ile okulun tüm RPD hizmetlerinin, eşgüdümle, birlikte yürütülmesini sayesinde, sınıf rehberliği atıl konumundan kurtarılabilir ve programdaki çok önemli gelişimsel yeterlikler öğrencilere kazandırılabilir.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Görüşleriyle bu çalışmaya önemli katkılar yapmış olan, alan çalışmanı iki meslektaşına (Uzm. Psikolojik Danışman Semra Çakır ve psikolojik Danışman Göksel Tandoğan) teşekkür ederim.

Çıkar Çatışması Beyanı

Çalışmada çıkar çatışması bulunmamaktadır.

EK -MEB. 2020 Sınıf Rehberlik Programında İlkokul Düzeyi Kazanımlarının Sınıf Düzeylerine göre Dağılımı

GELİŞİM ALANLARI	YETERLİKLER
A. Akademik Gelişim	10. Okula ve Okulun Çevresine Uyum (OU) 11. Eğitsel Planlama ve Başarı (EPB) 12. Akademik Anlayış ve Sorumluluk (AAS)
B. Kariyer Gelişimi	13. Kariyer Farkındalığı (KF) 14. Kariyer Hazırlığı (KH) 15. Kariyer Planlama (KP)
C. Sosyal Duygusal Gelişim	16. Kişisel Güvenliğini Sağlama (KGS) 17. Benlik Farkındalığı (BF) 18. Kişiler Arası Beceriler(KAB) 19. Duyguları Anlama ve Yönetme (DAY) 20. Karar Verme (KV)
Tüm Alanlar	

A.1. Akademik Gelişim- Okula ve Okulun Çevresine Uyum

Sınıf	KAZANIM	KS*
1	Okula başlamaya ilişkin duygularını ifade eder Okulun bölümlerini ve okulda çalışan personeli tanır. Okulun yakınındaki çevreyi tanır. Okuldaki riskli olabilecek durum, ortam ve davranışları açıklar. Okulunun ve sınıfının bir üyesi olduğunu fark eder.	5
2	Okulun kendisi için önemini açıklar. Okul ve sınıf kurallarına uyulmadığında ortaya çıkabilecek sonuçları tartışır.	2
3	Okula ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eder.	1
4	Okul ve çevresinde risk oluşturabilecek durum ve ortamlara karşı kendini korur.	1

A.2. Akademik Gelişim- Eğitsel planlama ve Başarı

Sınıf	KAZANIM	KS*
1	Bireysel ve grupta çalışır Eğitsel etkinliklerde yönergeleri izler. Eğitsel etkinliklerdeki başarısızlıkların öğrenme sürecinin bir parçası olduğunu kabul eder. Öğrenme sürecinde deneyimlediği başarısızlıkların üstesinden gelmek için farklı çözüm yolları dener.	4
3	Yapacağı bir işin ne kadar süreceğini tahmin eder. Kendisi için verimli öğrenme ve çalışma koşullarını oluşturur. Akademik çalışmalarda geliştirilmesi gereken yönlerini fark eder. Zamanını, ihtiyaçları ve sorumlulukları çerçevesinde planlar.	4
4	Zamanını etkili kullanmanın akademik gelişimine etkisini açıklar. Kendi öğrenme stillerinin farkına varır. Akademik çalışmalarında kendine uygun öğrenme stillerini kullanır.	3

A.3. Akademik Gelişim- Akademik Anlayış ve Sorumluluk

Sınıf	KAZANIM	KS*
2	Okul hazırlığına ilişkin sorumluluklarını üstlenir. Öğrenme etkinliklerine katılmaya istekli olur. Başarmak için çalışmanın gerekliliğini fark eder. Öğrenme etkinliklerine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder. Öğrenme ortamlarına ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eder.	5

3	Okula hazırlıklı gelme ile akademik gelişimi arasında bağ kurar. Okul içindeki ve dışındaki eğitsel ve sosyal etkinliklere katılmanın gelişimine katkılarını değerlendirir. Akademik çalışmalarında ihtiyaç duyduğunda yardım arar. Çalışma ve başarmanın yarattığı duyguları ifade eder.	4
4	Akademik sorumlulukları ertelemenin sonuçlarını fark eder. Akademik çalışmalarını zamanında bitirmede kararlı olur.	2

B.1. Kariyer- Kariyer Farkındalığı

Sınıf	KAZANIM	
1	Yakın çevresindeki kişilerin mesleklerini tanır. Okul içinde ve dışında yapmaktan hoşlandığı etkinlikleri fark eder. Her mesleğin toplumsal yaşama katkısı olduğunu fark eder.	1
2	Okul içinde ve dışında yapmaktan hoşlandığı etkinlikleri fark eder. Tanıdığı mesleklerin özelliklerini açıklar. Her mesleğin toplumsal yaşama katkısı olduğunu fark eder. Okul içinde ve dışında katıldığı etkinliklerde yapabildiklerini fark eder.	2
3	Okul içinde ve dışında katıldığı etkinliklerde yapabildiklerini fark eder. Çalışma ve üretmenin kendisi için önemini fark eder. Sanatsal ve sportif etkinliklerden hoşlandıklarını ayırt eder. Merak ettiği mesleklere ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eder. Merak ettiği mesleklere ilişkin edindiği bilgileri paylaşır.	5
4	Sanatsal ve sportif etkinliklerde başarabildiklerini ayırt eder. Hoşlandığı etkinliklerle mesleklerin özelliklerini ilişkilendirir. Çalışma ve üretmenin insan yaşamındaki önemini fark eder. Bir meslek sahibi olmanın kendisi ve toplum için önemini fark eder. Kısa ve uzun vadeli kariyer amaçları oluşturur.	5

C.1. Sosyal Duygusal- Kişisel Güvenliğini Sağlama

Sınıf	KAZANIM	
1	Kuralların yaşamı kolaylaştıracağını fark eder. İyilik hâli (iyi hâlde olmak) için beslenme, temizlik, uyku, dinlenme ve fiziksel egzersizin önemini fark eder. Sözel, görsel ve yazılı yönergeleri izler. Kişisel güvenliği için "Hayır!" demenin gerekliliğini açıklar. Kimden, nereden, ne zaman ve nasıl yardım isteyebileceğini bilir. Bilişim teknolojilerinin kullanım amaçlarını fark eder.	1
2	Kişisel güvenliği için kişisel alanların gerekliliğini fark eder. İyilik hâli için beslenme, temizlik, uyku, dinlenme ve fiziksel egzersizin önemini örneklerle açıklar. Bilişim teknolojilerini kullanmanın yaşamına katkılarını açıklar.	2
3	Kişisel güvenliği için kişisel alanların gerekliliğine inanır. Gerektiğinde "Hayır!" der. Olağan dışı durumlarda nasıl hareket etmesi gerektiğini örneklerle açıklar.	3
4	Kişisel güvenliği için farklı yaşam alanlarında gerekli tedbirleri alır. Akran baskısıyla baş etmede uygun yolları kullanır.	6

	Bilişim teknolojileri kullanımında kendini yönetir. Kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izler. İyilik hâlini destekleyen davranışlar açısından kendini değerlendirir. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.	
C.2. Sosyal Duygusal- Benlik Farkındalığı		
Sınıf	KAZANIM	
1	Yaşamındaki rol ve sorumluluklarına örnek verir. Fiziksel özelliklerini söyler.	2
2	Başarılı olduğu durumlara ilişkin örnekler verir. Toplumsal rol ve sorumlulukların önemini fark eder. Güçlü ve geliştirilmesi gereken özelliklerini fark eder. Geleceğe ilişkin hayallerini ifade eder.	4
3	Karakter güçlerinin önemini açıklar. Sahip olduğu karakter güçlerini fark eder. Kişisel bağımsızlığına katkı sağlayan davranışları fark eder. Her bireyin özel olduğunu fark eder.	4
4	Kendisinin özel olduğunu fark eder. Toplumsal rol ve sorumlulukların önemini savunur. Başarılı olduğu durumlar için kendini takdir eder. Büyüme ve gelişmenin yaşamın doğal bir parçası olduğunu fark eder.	4
C.3. Sosyal Duygusal- Kişiler Arası Beceriler		
Sınıf	KAZANIM	
1	Her çocuğun hak ve sorumluluklarının olduğunu bilir Bireylerin birbirinden fiziksel açıdan farklılığının doğal olduğunu bilir. İletişimde dinleme ve konuşma becerisini etkili bir şekilde kullanır. Yaşadığı çevreyi korur. Oyun ve etkinliklerin amacının eğlenmek olduğunu fark eder.	5
2	Sosyal ilişkilerinde nezaket ifadeleri kullanır. Sınıfta söz isteyerek düşüncelerini ifade etmeye istekli olur. Arkadaşlarının olumlu özelliklerini takdir eder. Grup çalışmalarında katılımcıları dinler. Bireylerin birbirinden fiziksel ve kişilik özellikleri açısından farklılığının doğal olduğunu bilir. Hata yaptığında telafi etme yollarını kullanır.	6
3	Takım çalışmalarının kişisel gelişimine etkilerini fark eder. Bireysel farklılıkları kabul eder. Arkadaşlık ilişkilerinde yaşadığı sorunları yapıcı yollarla çözer. Grup çalışmalarında farklı roller üstlenir. Grup çalışmalarında liderlik becerileri gösterir.	5
4	Adil olmayı güçlendirmek için "hak savunuculuğu" yapar. İletişim sürecinde işittiklerini kendi kelimeleriyle ifade eder. Arkadaşlık ilişkilerinin hayatının farklı alanlarına katkılarını fark eder. Birlikte çalışarak üretmenin topluma katkıda bulunacağını fark eder.	4
C.4. Sosyal Duygusal- Duyguları Anlama ve Yönetme		
Sınıf	KAZANIM	
	Yaşadığı duyguları fark eder.	3

1	Duyguların uygun olan ve olmayan ifade etme biçimlerini ayırt eder. Duyguların; beden diliyle, davranışlar ve yaşanan olaylarla ilişkisini kurar.	
2	Duyguların insan yaşamı için önemini fark eder. Duyguların çeşitliliğini fark eder. Başkalarının yaşadığı duyguları fark eder.	3
3	Durum ve olayların bireylerin duygularına etkisini fark eder. Duygularını uygun biçimde ifade eder. Başkalarının yaşadığı duyguları fark eder.	3
4	Her duygunun hissedilebilir olduğunu fark eder. Her duyguyu hissetmenin doğal olduğunu fark eder.	2

C.5. Sosyal Duygusal- Karar Verme

Sınıf	KAZANIM	
1	Günlük yaşamda yaptığı tercihleri açıklar. Günlük yaşamda yaptığı tercihleri etkileyen faktörleri fark eder.	2
2	Günlük yaşamda yaptığı tercihleri etkileyen faktörleri fark eder.	1
3	Problem çözerken başvurduğu yolları açıklar. Problem çözmeye basamaklarını açıklar.	2
4	Bir davranış sergilemeden önce mevcut seçenekleri göz önünde bulundurur. Karar verme sürecini etkileyen faktörleri açıklar.	2

*Bu tablo, tüm sınıfların kazanımlarının bir arada görülebilmesi amacıyla, Sınıf Rehberlik programı üzerinden düzenlenmiştir.

**KS: Her sınıf düzeyindeki kazanım sayısı

KAYNAKLAR

- Akbaba, A & Batikan, T (2017). Okul yönetici ve sınıf rehber öğretmenlerinin okullardaki rehberlik servisleri hakkındaki görüşleri: Van örneği. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, 89-122
- Akbaş, S. ve Çam, S. (2003). Okullarda psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin yürütülmesinde oluşturulan işbirliğinin incelenmesi. VII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi Bildiri Özetleri, Ankara: Cantekin Matbaası.
- Arslan, G. ve Tanhan, A. (2019). Ergenlerde okul aidiyeti, okul işlevleri ve psikolojik uyum arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 33(2), 318-332. <https://doi.org/10.33308/26674874.2019332127>
- Avcı, Y. ve Nazlı, S. (2006). Sınıf rehberliği etkinliklerinin öğrencilerin verimli ders çalışma alışkanlıkları, akademik başarıları ve sınav kaygıları üzerindeki etkisi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 180-201.
- Can, E. ve Nikolayidis, U. (2021). Okul Rehberlik Hizmetleri: Bir Durum Çalışması, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(2), 647-665.
- Corbin, J. & Strauss, A. (2008). Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory. Thousand Oaks: Sage.
- Demirel, M. (2010). İlköğretim ve ortaöğretim kurumları sınıf rehberlik programının değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 35(156), 45-60.
- Demir, M. ve Can, G. (2015). Sınıf rehber öğretmenlerinin psikolojik danışma ve rehberlik anlayışları ile psikolojik danışma ve rehberliğe yönelik tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 40(179), 307-322.
- Erkan, S. (2006). Rehberlik programlarının hazırlanması (3. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Erkan, S. (2018). Psikolojik danışma ve rehberlikte program geliştirme. Ankara: Pegem Akademi.
- Güven, M. (2009). Millî Eğitim Bakanlığı müfettişlerinin okul rehberlik hizmetleri ve denetimiyle ilgili görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2, 171-179. http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt2/sayi9pdf/guven_mehmet.pdf adresinden 08.12.2023 tarihinde elde edilmiştir.
- Gysbers, N. C. (1997), Developing and implementing comprehensive school guidance programs: Some key points to remember, Editör N. C. Gysbers and P. Henderson, Comprehensive Guidance Programs That Work II (s.293-297), Greenbora, N. C. ERIC / CASS Publication.
- Gysbers, N. C. and Henderson, P. (2006), Developing and Managing Your School Guidance Program, Fourth Edition, Alexandria, VA: ACA.
- Güven, M. (2009). Milli Eğitim Bakanlığı müfettişlerinin okul rehberlik hizmetleri ve denetimiyle ilgili görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(9), 171-179.
- Işık Tokmak, A. (2019). *Okul psikolojik danışmanlarının mesleki doyumlarını etkileyen etmenlerin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.
- Kağnıcı, D. Y. (2017). Suriyeli mülteci çocukların kültürel uyum sürecinde okul psikolojik danışmanlarına düşen rol ve sorumluluklar. *İlköğretim Online*, 16(4), 1768-1776. <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Karaman, Ö. (2021). Okul psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri uygulamalarının odak grup görüşmesi yöntemi ile değerlendirilmesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(24), 294-307. doi: 10.38155/ksbd.834247
- Kaya, A. ve Çivitçi, A. (2004). Okul psikolojik danışma ve rehberlik programlarının geliştirilmesi. Can, G. (Ed.), Psikolojik danışma ve rehberlik içinde (s. 227-254). Pegem Yayıncılık.
- Kayıkçı, K. (2020). Öğretmen ve yöneticilerin ilkokul ve ortaokullardaki rehberlik ve psikolojik danışma servislerinin çalışmalarına ilişkin görüşleri. *Medya ve Kültürel Çalışmalar Dergisi*, 2(2), 27-44.
- Kılıç-Özmen ve Kabapınar (2019), Sınıf Öğretmenleri ve Okul Psikolojik Danışmanları Birbirlerini Nasıl Algılamaktadır? *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 9(53), 482-521.
- Koçak Bıçak, D ve Ottekin Demirbolat, A. (2019). Okul psikolojik danışmanların okul yöneticileri ve öğretmenlerden beklentileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(2), 236-257.
- Konca, F. Tanrıverdi, Ö., Yalvaç, Z., Altun, A., Özkaya, S., Yavuzol, I. (2021). 2020 taslak sınıf rehberlik programına ilişkin değerlendirme. Erişim adresi:

- https://www.academia.edu/43588941/2020_TASLAK_SINIF_REHBERL%C4%B0K_PROGRAMINA_%C4%B0L%C4%B0C5%9EK%C4%B0N_DE%C4%9EERLEND%C4%B0RME
- Köksal Akyol, A. (2019, Ekim 24-27). Okul yaşamına ve okul süreçlerine uyum. 30. *Uluslararası Eğitimde Yaratıcı Drama Kongresi "UYUM"*. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Kuzgun, Y. (2009). Rehberlik ve psikolojik danışma (10. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Külahoğlu, Ş. (2015). MEB kapsamlı gelişimsel rehberlik programı uygulamaları. Korkut. Owen, F., Özyürek, R. ve Owen, D. W. (Edt.). *Gelişen Psikolojik Danışma ve Rehberlik Meslekleşme Sürecinde İlerlemeler*. Cilt III, (s. 113-150). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2006). İlköğretim ve ortaöğretim sınıf rehberliği programı. www.meb.gov.tr
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2020). *Sınıf rehberliği programı. (Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim/lise)*. Ankara. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_07/17143025_SINIF_REHBERLYK_PROGRAMI_2020.pdf.
- Nazlı, S. (2011). Kapsamlı gelişimsel rehberlik programları (4. Baskı). Anı Yayınları: Ankara.
- Özay Köse, E. & Gül, Ş. (2023). Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin ortaöğretim öğrencilerinin perspektifinden değerlendirilmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 14, 76-90.
- Özyürek, R. Çalışkan, S., & Türkoğlu, E. (2015). *Sınıf rehberliği ünitelerini temel alan okul psikolojik danışmanlığı programı modeli uygulamaları: Kariyer farkındalığı geliştirmeye yönelik bir sınıf rehberliği ünitesi- anadolu lisesi e-kitabı*. Manisa: Manisa Rehberlik Araştırma Merkezi.
- Özyürek, R. & Yiğit, S. (2022). Okul psikolojik danışmanlarının yürüttükleri çalışmaların veli görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Okul Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 5(2), 56-86. DOI: 10.58433/opdd.1120225
- Parmaksız, İ. ve Gök, A. (2018). Okul psikolojik danışmanlarının psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin yürütülmesinde karşılaştıkları güçlükler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47, 247-265.
- Resmi Gazete (2001). Milli Eğitim Bakanlığı rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yönetmeliği. Sayı:24376
- Resmî Gazete (2020). MEB- Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yönetmeliği. Sayı: 31213
- Terzi, Ş. Ergüner Tekinalp, B. ve Leuwerke, W. (2011). Psikolojik danışmanların okul psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri modeline dayalı olarak geliştirilen kapsamlı psikolojik danışma ve rehberlik programını değerlendirmeleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(1), 51-60.
- TTKB. (2021a). İlköğretim kurumları haftalık ders çizelgesi. Erişim Adresi. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_01/19093950_ilkogretim-hdc-karar-veeki-2022-2023.pdf
- TTKB. (2021b). Ortaöğretim kurumları haftalık ders çizelgesi. Erişim Adresi: https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_01/19094445_OrtaoYretim-hdc-2022-2023.pdf
- Tuzgöl-Dost, M. ve Keklik, İ. (2012). Alanda çalışanların gözünden psikolojik danışma ve rehberlik alanının sorunları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 389-407.
- Tuzgöl Dost, M. (2020). Okul psikolojik danışmanlarına göre ilkokullardaki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin durumu ve sorunları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(76), 1673-1690
- Wach, E. (2013). Learning about qualitative document analysis. <https://opendocs.ids.ac.uk/opendocs/bitstream/handle/20.500.12413/2989/PP%20InBrief%2013%20QDA%20FINAL2.pdf?sequence=4>. 24.06.24 tarihinde indirilmiştir.
- Yeşilyaprak, B. (2006). Eğitimde rehberlik hizmetleri (14. Baskı) Ankara: Nobel Yayınları.
- Yeşilyaprak, B. (2007). İlköğretimde gelişimsel rehberlik. İstanbul, Morpa Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: In the field of Psychological Guidance and Counseling (PGC), the current developmental approach is based on life-career education in order to facilitate the adaptation of all students to their developmental stages, developmental needs and developmental tasks, from the beginning of instruction to pre-higher education.

In the developmental approach, it is important to carry out Psychological Guidance and Counseling (PGC) services in a systematic, and planned manner. In this context, the applied aspect of the developmental approach is constituted by a comprehensive developmental guidance program. The nation-wide developmental guidance program was first implemented in Turkey in the 2006-2007 academic year under the name of "Primary and Secondary School Class room Guidance Program" and was restructured and revised in 2020.

In schools, the school PGC annual plan within the same purpose should be annual planned in a way that is compatible with the class guidance program, supports it and complements it. However, in practice, PGC services are observed to be planned in an isolated, technical manner that is disconnected from the classroom guidance (CG) program. The need for a comprehensive, integrative program understanding based on the developmental guidance philosophy of the CG program is noteworthy.

Purpose: This study has been conducted to answer the question of how to create a comprehensive developmental PGC annual plan integrated with the national classroom guidance program. An attempt has been made to introduce a model proposal for a nation-wide, class-based guidance program and a tailored school PGC services planning. In this context, the steps to be taken to prepare a comprehensive-developmental guidance-oriented and functional annual school PGC services plan have been introduced based on the comprehensive-developmental guidance approach.

Method: This study was designed as qualitative research. Within the scope of the research topic, the data was obtained through document review method. The method followed in the study was designed based on the steps of conceptual research, theoretical assessment, method development and applicability analysis and model proposal.

Findings: As a result of this study, a method proposal was developed for a school-based PGC services planning, and in this context, in an integrated form with the CG program that is not problem-focused and is geared towards all students of the school in a developmental-comprehensive manner.

In this method, through a developmental approach, a national CG program has been created in which the achievements have been identified that reflect the individual developmental needs of school students and have been grouped together according to their commonalities, resulting in a planning that allows school PGC services to be delivered throughout the entire school in an identical theme at certain periods of time.

In order to prepare a functional school PGC services annual plan that is connected to the classroom guidance program, it is necessary to organize the following three fields in a compatible manner:

- the competencies and achievements of CG program,
- the guidance needs of school students and
- The expected tasks from school psychological counselors (Ministry of National Education-PGC service presentation system).

The steps to be taken for the arrangement that brings together these three areas are as follows:

An achievement list is created that will enable all the achievements shown in separate tables for each class level to be seen together in the CG program booklet.

The same subject achievements within each competency area should be identified and grouped into groups of four according to themes (one achievement for each class level).

The four achievements grouped around their common subjects, should be allocated in a sequential order between the class levels, supporting each other.

Thus, subject weeks could be created to enable for similar subject achievements that are placed within different weeks of the CG program to be discussed in all classes during the same week.

PGC services that are appropriate for the guidance weeks obtained from the CG program should be added.

Weekly PGC plans should be added to the calendar according to the order of subjects and competency areas.

Conclusion and Suggestions: CG and school-wide PGC services should be brought together in a planning that facilitates collaboration between them rather than being carried out separately and disconnected from each other. This can be achieved with a planning that organizes the achievements of the CG program according to common weekly themes and supports them with PGC services. With a planning that organizes the achievements related to the same subject to be discussed in all classes in the same weeks and that supports them with PGC activities, a comprehensive PGC services annual plan that brings together the whole school and all stakeholders around a common theme can be realized.

In the planning of a PGC service program integrated with the CG program, while the achievement of the CG program organized around certain common themes are discussed in the classes, the school-wide PGC services are reinforced to strengthen these achievements. Attention, energy and community can be brought together around a common theme.

Here, it is beneficial to emphasize the need for a guidance time, during which class guidance teachers can work on the achievements of the CG program, to be included in the weekly schedule as it was before the 2013 regulations.

Despite being greatly improved with the 2020 re-regulation, the lack of a dedicated time slot for its implementation is a major issue. To be able to work on the very important achievements that are directed towards the development of all students and to be able to support them through PGC studies, a guidance period must be included in the weekly teaching schedule, as it was before 2013.